

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXII • 3/2020

Za slepe
in slabovidne
v brajci izdali brošuro
o čebelarstvu in čebeljih
pridelkih

- Izboljšanje ekonomike čebelarjenja s pridelavo cvetnega prahu
- Spremembe na globalnem trgu z medom
- Huda gniloba čebelje zalege v slikah in številkah

info.belokranjski-hram@t-2.si
Facebook – belokranjski hram

BH
Belokranjski
HRAM

Akcija

Za člane ČZS nudimo 5-% popust pri nakupu
čebelarke opreme LYSON v vrednosti nad 50 EUR.

LYSON

Polnilnica za med
z avtomatsko
obračalno mizo
Lyson
Cena: **3.883,00 €**

Mešalnik medu,
400V z mešalom
in avtomatiko
50 L
Cena: **804,90 €**

Komora za
dekristalizacijo
medu 300 kg
Cena: **1.767,30 €**

Spiralni grelec medu,
FI 250 mm, 2x 400W,
OPTIMA LINE
Cena: **284,81 €**

* Vse cene vsebujejo DDV.

Kozarci
in pokrovčki
za med
več vrst
UGODNO

Topilnik voska
mali Lyson
+ gorilnik
Cena: **410,45 €**

Satne osnove AŽ in LR
UGODNO

Satni okvirji AŽ in LR
(sestavljani ali nesestavljeni)
UGODNO

Žice za žičenje okvirjev
več vrst
UGODNO

Drugo čebelarstvo opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Belokranjski hram d.o.o.
Ulica Staneta Rozmana 26, 8340 Črnomelj
M: +386 40 748 588
Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 09.00–16.00
sre.: 09.00–17.00
sob.: 08.00–12.00

PE Belokranjski hram Domžale
Ulica Nikola Tesla 19, 1230 Domžale
M: +386 40 269 870
Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 9.00–16.00
sre.: 9.00–17.00
sob.: 8.00–12.00

PE Maribor
Trgovina Gardina
Cesta XIV. divizije 75, 2000 Maribor
Tel.: +386 2 471 51 73
Delovni čas: pon.–pet.: 8.00–18.00
sob.: 8.00–12.00

Logar
ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA
Izdelano s smislom za detajle.

DELOVNI ČAS TRGOVINE

PONEDELJEK-PETEK:
09.00–12.00
13.00–17.00
SOBOTA:
09.00–12.00

PARNI KUHALNIK VOŠČIN NA PLIN,
nerjaveč

TOPILEC POKROVČKOV
S TOPLIM ZRAKOM

- Enostavno ločevanje medu iz voščenih pokrovčkov brez pregrevanja medu
- Zelo priljubljen za topljenje medu iz melicitoznih satov

Art. 3295

UGODNE CENE ČEBELJIH POGAČ MEDOPIP

Medopip standard: 1,20 EUR
Medopip plus: 1,25 EUR
Medopip nozepina: 1,30 EUR

TOČILA ZA MED

CEDILO ZA MED

premer 24 cm, dvojno, z večjo
prepustnostjo, nerjaveče

POSODE ZA SHRANJEVANJE MEDU

LOGAR TRADE D.O.O.
POSLOVNA CONA A 41
SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410
info@logar-trade.si
www.logar-trade.si

Cene vključujejo DDV.
Naročeno vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

Spoštovane čebelarke in čebelarji!

Zaključujemo zimsko obdobje, ko analiziramo rezultate svojega čebelarskega dela in načrtujemo dejavnosti, ki so pred nami v marcu in prihajajoči pomladi, z velikimi pričakovanji.

Čebelarjenje je v zadnjih 30 letih doživljalo veliko sprememb. Pogoji, ki nam jih nudi narava, se spreminjajo tako, da kljub vse večjim naporom posameznega čebelarja, čebelarske organizacije in ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo komaj ohranjamo našim čebelam pogoje za preživetje in za doseganje ciljev, ki jih kot čebelarji imamo.

Zadnja leta so taka, da v vsako novo obdobje zremo z upanjem, da bo boljše predvsem za naše čebele, pa tudi za čebelarje. Kje so tisti časi, ko smo v Sloveniji ocenjevali, da smo čebelarji pridelali 2500 ton medu letno, pa znatne količine matičnega mlečka, cvetnega prahu, propolisa. Še pred 20 leti smo čebelarji pridelali s svojim fondom čebel toliko čebeljih pridelkov, da je bila Slovenija samozadostna pri oskrbi te plemenite hrane in drugih pridelkov čebel, ki jih koristimo kot domače zdravilo.

Zadnja leta ugotavljam, da z napori čebelarjev in čebelarske organizacije in pozitivnim pogledom družbe do te »poezije kmetijstva« komaj obnavljamo fond čebel, pomlajujemo čebelarske vrste in z napori strokovnjakov ter razvitih strokovnih služb na ravni ČZS iz leta v leto upamo, da bo boljše za naše čebele in donosi vendar boljši in večji.

Prav je, da vidimo in pohvalimo delo vseh zanesešnjakov v čebelarskih društvih, ki s svojim prostovoljnim delom v čez 200 društvih v Sloveniji s skromnimi sredstvi tvorijo hrbtenico naše čebelarske organizacije na državni ravni. Na ravni ČZS so v organizacijskem smislu rezultati bleščeči. Čebelarstvo je prepoznavno v javnosti po zaslugi naporov vodstva ČZS, izvajanja programov in prijazne podpore že nekaj ministrov za kmetijstvo in gozdarstvo in služb v ministrstvu. Javna svetovalna služba v čebelarstvu nudi podporo in izvaja večino organizacijskih in operativnih nalog za teren in seveda za celotno organizacijo ČZS.

Seveda moram poudariti tudi delo predsednika Boštjana Noča, ki ima zasluge za prepoznavnost čebelarjev in čebelarske organizacije v Sloveniji in tudi v svetu. Poln je idej in zna prepoznati, povezati in mobilizirati tudi teren. Glede na programe dela in izvedbo teh vsakoletnih in dolgoročnih programov mu dajem podporo tudi za naslednji mandat, ker bo z izkušnjami, ki si jih je pridobil, in z dosedanjim delom ter pričakovanji, pa tudi z umirjenostjo, ki z njegovimi leti prihaja, še lažje koordiniral organizacijsko delo, za katero vemo, da ni vedno preprosto.

Sam sem vpet v čebelarsko organizacijo že več kot 30 let, okusil sem delo tajnika v čebelarskem društvu v Lovrencu na Pohorju, ko smo zgradili čebelarski dom, še delam v Čebelarski zvezi društev Maribor, kjer sem tudi vodil in pripomogel k odpiranju novih programov, spremljam pa tudi delo Čebelarske zveze Slovenije, saj sem bil vpet v dejavnosti vodstva in UO-ja ob Apimondii 2003 in osebno doživljal bistveno preobrazbo čebelarske organizacije.

Končujem štiriletni mandat predsednika nadzornega odbora. Ob zaključku mandata izražam zahvalo članom NO-ja. Jože Pikelj, Anton Žnidaršič, Edvard Smrekar in Stane Plut so bili člani, ki si zaslužijo res vso pohvalo za delo v NO-ju. Predlagam društvom, da tudi ob prireditvah to poudarite in jih javno pozdravite (njih in prihodnje člane NO-ja), če so prisotni, saj so to čebelarji, ki so neposredno poleg predsednika zveze izvoljeni od delegatov društev iz vse Slovenije.

Izražam tudi zadovoljstvo, da so službe ČZS, predvsem računovodkinja Petra Stropnik, tajnica Barbara Dimc in vodja služb ČZS Lidija Semič, pravočasno pripravljale materiale, da je bilo naše nadzorno delo lahko, ob dodatnih zahtevanih pojasnilih tudi podpredsednika Aleša Rodmana in predsednika Boštjana Noča pa sklepi in poročila soglasni.

Res je, da ne bomo vsi čebelarji vedno zadovoljni, vendar pa lahko priznamo, da če je v moči služb in organov zveze, se letni programi delovanja izpolnjujejo skoraj v celoti, včasih celo več, kot je sprejeto v letnih načrtih, včasih pa tudi kaj spodleti, kar ni v pristojnosti in moči ČZS. Kar pa se tiče letnih finančnih planov, prihodkov in odhodkov zveze in spremljanja dejanske realizacije, kar je ena od poglobitvenih nalog NO-ja, moramo potrditi, da so rezultati v mejah pričakovanj in uspešni.

Ob koncu mandata v svojem imenu in imenu članov nadzornega odbora želim čebelarkam in čebelarjem uspešno čebelarsko leto, novoizvoljenim organom zveze pa, seveda tudi nadzornemu odboru nove sestave, ter službam kar se da uspešno izpolnjevanje nalog in zadovoljstvo pri svojem delu.

Vlado Pušnik, predsednik Nadzornega odbora ČZS

KAZALO

UVODNIK

Vlado Pušnik..... 65

ZDRAVJE ČEBEL

Jerica Vreček Šulgaj, dr. vet. med. in dr. Metka Pislak Ocepek, dr. vet. med.: Huda gniloba čebelje zalege v slikah in številkah 67

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Brane Borštnik: Pridelava cvetnega prahu rešuje ekonomiko čebelarjenja 70
Dr. Peter Kozmus: Kako se je v zadnjem obdobju spremenil globalni trg z medom 73

Marko Borko: Na Svetu za kmetijstvo in ribištvo v Bruslju o označevanju medu..... 75

prof. dr. Dmitry Aleksandrovich Normov in prof. dr. Evgenii Evgenievich Chesniuk: Raziskava o uporabi ozona (O₃) v čebelarstvu 76

Franc Šivic: Novice iz sveta..... 77

doc. dr. Danilo Bevk: Vrtni čmrlj (*Bombus hortorum*) 77

DELO ČEBELARJA

Ivan Esenko: Čebelarjeva opravila v marcu..... 78

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV

80

OBVESTILA ČZS

82

OGLASI

91

V SPOMIN

95

INDEX

EDITORIAL

Vlado Pušnik..... 65

BEE'S HEALTH

Jerica Vreček Šulgaj, DVM and Metka Pislak Ocepek, DSc, DVM: American foul brood in pictures and figures 67

FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK

Brane Borštnik: Pollen production solves the economics of beekeeping 70
Peter Kozmus, DSc: How the global honey market has changed in the recent period..... 73

Marko Borko: At the Agriculture and fisheries council in Brussels on the labelling of honey 75

prof. Dmitry Aleksandrovich Normov, DSc and prof. Evgenii Evgenievich Chesniuk, DSc: Research on the use of ozone (O₃) in beekeeping 76

Franc Šivic: World news 77

Danilo Bevk, DSc: Garden bumblebee (*Bombus hortorum*)..... 77

BEEKEEPER'S WORK

Ivan Esenko: Beekeeper's tasks in March 78

FROM BEEKEEPERS' ASSOCIATIONS

80

ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA

82

ADS

91

IN MEMORIAM

95

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKA ZVEZE SLOVENIJE:

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si

Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si

Priznana rejska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si

Opazovalno-napovedovalna služba: Aleš Bozovičar, vodja ONS: 01/729 61 31, 041/644 217, ales.bozovicar@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=

Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja:

Vlado Auguštin: 01/729 61 12, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si

Simon Colob: 01/729 61 12, 030/604 015, simon.golob@czs.si

Svetovalci specialisti za ekonomiko

Tanja Magdič: 01/729 61 04, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si

Nataša Klemenčič Štrukelj: 01/729 61 04, 040/436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane

Andreja Kandolf Borovšak: 01/729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si

Nataša Lilek: 01/729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si

Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si

Uredništvo: Marko Borko, vodja izobraževanja in usposabljanja: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskecebelar.php

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstvo zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Vpisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredniški odbor

Marko Borko, Brane Borštnik, Stanislav Drev, Vladimir Fajdiga, Mira Jenko Rogelj, Janez Gregori, Andreja Kandolf Borovšak, Borut Preinfalk

Urednik

Marko Borko

Uredništvo

01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskecebelar.php

Lektorica

Moja Pipan

Oddaja prispevkov

Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorji naj v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi in osmrtnice

Cela stran: 1044 € (zunanja stran ovitka), 816 € (notranjost živi rob), 594 € (notranjost), pol strani: 522 € (zunanja stran ovitka), 414 € (notranjost živi rob), 300 € (notranjost), tretjina strani: 198 €, četrtina strani: 144 €, petina strani: 102 €, desetina strani: 42 €. Oblikovanje reklamnega oglasa: cela stran in polovica strani 60 €, tretjina, četrtina, petina, desetina 48 €. Popravki reklamnega oglasa: 1-10 popravkov 2,4 €, 11 ali več popravkov 6 €. Popust pri ceni za 4- do 6-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 7- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani ČZS lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,3 €. Splošni oglasi po 0,3 € za besedo, enako velja tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Vse cene so brez DDV. Politika oglaševanja ter cenik oglasov in osmrtnic v glasilu Slovenski čebelar z dne: 11. novembra 2019 je objavljena na spletni strani ČZS.

Priprava za tisk in tisk: Medium, d. o. o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 8000, Tiskano: 25. 2. 2020.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Nominacija na mednarodnem natečaju čebelarstvo fotografije Čebelarske zveze Slovenije 2018.

Foto: Simon Senica

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

2016

2017

2018

2019

2020

Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Barbara Dimc, tajnik: 01/729 61 02, 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Ines Zajc Žunič, poslovna sekretarka: 041/337 854, ines.zunic@czs.si, Zlatica Kovačević, administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009, zlatica.kovacevic@czs.si

Čebelarska knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni četrtek v mesecu med 15. in 18. uro): 01/729 61 11, cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php

Ohranimo čebele: www.oхранimo-cebele.si

Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php

Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php

Uradne ure JSSČ:

• Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelarskem centru Slovenije): ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

• Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

• Rožna dolina 50/a, 4248 Lesce (v Čebelarskem razvojno-zobraževalnem centru):

• ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

• Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

• Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota (na sedežu Kmetijskego gozdarskega zavoda Murska Sobota): ponedeljek od 10.00 do 14.00.

• Streliška ulica 150, 2000 Maribor (v Čebelarskem centru Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

Huda gniloba čebelje zalege v slikah in številkah

Jerica Vreček Šulgaj in Metka Pislak Ocepek

Veterinarska fakulteta, Nacionalni veterinarski inštitut
jerica.vrecksulgaj@vf.uni-lj.si in metka.pislakocepek@vf.uni-lj.si

Ob omembi besedne zveze huda gniloba čebelje zalege si marsikdo misli: »Ah, saj to se me ne tiče in ne predstavlja takšnega problema, kot se ji ga pripisuje.« Vendar bodo čebelarji, ki so se z izbruhom te bolezni že srečali v svojem čebelarstvu, nanjo gledali s previdnostjo in strahospoštovanjem, saj točno vedo, kaj vse omenjena bolezen povleče za seboj. Ker je bilo o sami bolezni že veliko povedanega in napisanega (zelo poučno gradivo je npr. revija Slovenski čebelar, letnik CXX, marec 2018, saj je osrednja tema številke prav huda gniloba čebelje zalege), bi pričakovali, da huda gniloba res ne predstavlja večjih težav v čebelarstvu, vendar veterinarji vedno znova ugotavljamo, da žal ni tako.

S prispevkom želimo opozoriti na slabe prakse, s katerimi se veterinarji vsakodnevno srečujemo na terenu. Čebelarje želimo poučiti, na kaj biti pozoren, pa tudi kako pravilno ravnati, da zmanjšamo tveganje za prenos hude gnilobe čebelje zalege.

Naj na začetku navedemo nekaj podatkov, ki zajemajo območje osrednje Slovenije, kjer je gostota čebelnjakov in stojišč med največjimi:

1. V sezoni 2019 smo veterinarji za zdravstveno varstvo čebel VF NVI z namenom potrditve suma na bolezen ali po uradni dolžnosti na osnovi odločbe Uprave Republike Slovenije za varno hrano veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) opravili klinični pregled 4.500

čebeljih družin v 438 čebelnjakih oz. stojiščih, od tega je bilo 24 neregistriranih.

2. Spomladi 2019 smo imeli dejavnih 19 zapor zaradi hude gnilobe (tako imenovani kužni krogi), ki so ostale iz leta 2018. Na novo potrjenih in odrejenih zapor je bilo v lanskem letu 21.
3. Skupno je bilo v letu 2019 uspešno saniranih in odpravljenih 27 kužnih krogov, od tega 19 iz leta 2018 in 8 iz leta 2019.
4. Zaradi pozno jeseni ugotovljene bolezni in neugodnih vremenskih razmer v jesenskem obdobju ni bilo možno opraviti vseh kliničnih pregledov čebelnjakov pod zaporo, zato se bo delo v preostalih 13 kužnih krogih v spomladanskem času nadaljevalo najprej na teh področjih.

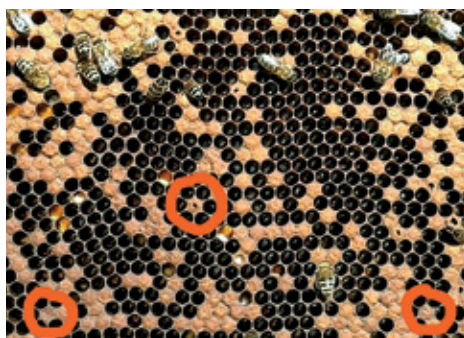
Čebelarji, ki ste računalniško spretnejši oz. lahko prosite za pomoč svoje bližnje, lahko aktualno stanje zapor zaradi pojava bolezni spremljate na portalu Javni pregledovalnik grafičnih prikazov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS <http://rkg.gov.si/GERK>. Ker zgovorna slika pove veliko več kot samo beseda, vam bomo v nadaljevanju slikovno prikazali, s kakšnimi izzivi se na terenu srečujemo veterinarji za zdravstveno varstvo čebel VF NVI.

(Ne)poznavanje bolezenskih sprememb

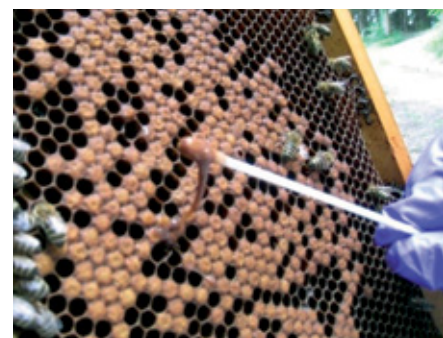
Ugotavljamo, da velik delež čebelarjev **ne pozna bolezenskih sprememb**, ob katerih je treba posumiti (tudi) na hudo gnilobo čebelje zalege. Za vsako spremembo videza zalege je treba najti vzrok, da v najkrajšem času preprečimo večjo škodo v čebelji družini in čebelarstvu. Nekaj značilnih sprememb za hudo gnilobo čebelje zalege je prikazanih na slikah 1 do 3.

Slika 1: Presledkasta pokrita zalega

Slika 2: Udrti, temnejši in naluknjani pokrovci

Slika 3: Spremenjen videz ličinke v rjavo vlecljivo maso

Opuščanje opazovanja

Foto: Vida Lešnik, 2006

Slika 4: Pregled vseh družin na stojšču je kazalnik zdravstvenega stanja.

Številni čebelarji **ne izvajajo načrtnih in rednih pregledov čebeljih družin** od zgodnje pomladi pa vse do jeseni. Samo s skrbnim opazovanjem morebitnih sprememb v čebelji družini lahko zgodaj odkrijemo bolezen, kar je pri hudi gnilobi ključnega pomena za preprečitev širjenja na druge družine in čebelnjake.

(Ne)dopustne prakse

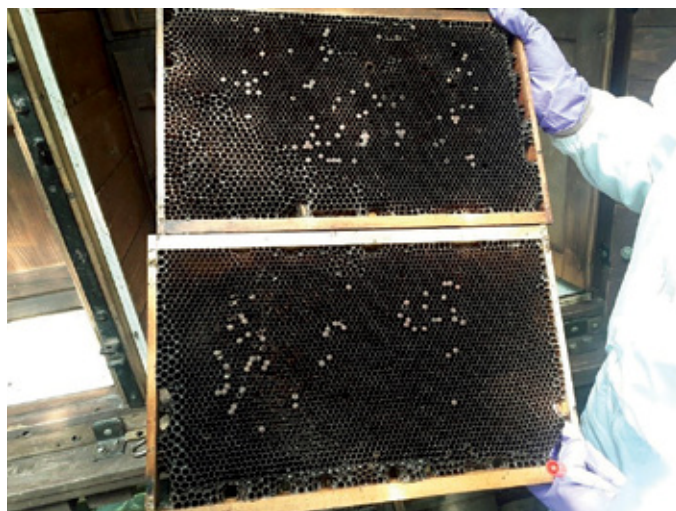
Nastavljanje iztočenih satov pred čebelnjak (slika 5) z namenom, da jih čebele »očistijo«, pa tudi trotovine pticam in podobno, je nedopustna praksa, saj se na ta način lahko širijo bolezni in izzove rop čebel. Žal je na terenu tako ravnanje še vedno prisotno.

Foto: Matjaž Ocepek, 2019

Slika 5: Obešeno satje je lahko tudi vir spor povzročitelja hude gnilobe (P. larvae).

Foto: Jerica Vreček Šulgaj, 2019

Slika 6: Staro, črno satje ni v ponos čebelarju.

(Ne)izločanje starega satja

Veterinarji pri svojem delu dokaj pogosto naletimo tudi na »**črno satje**« (slika 6), torej več let staro zaleženo satje, v katerem se poleg ostankov zdravil in pesticidov kopičijo tudi povzročitelji bolezni.

(Ne)primerno odlaganje starih satov

Nepravilno ravnanje s starim satjem, ki ga čebelar ne pretopi ali neškodljivo uniči, ampak odloži v okolico čebelnjaka ali na druga neprimerna mesta, nezaščiteno pred čebelami in drugimi živalmi.

Foto: Lucija Žvokelj, 2018

Sliki 7 in 8: »Dotrajano« satje, odvrženo in nezaščiteno pred čebelami, na zbirališču komunalnih odpadkov

Foto: Mira Jenko Rogelj, 2019

Sliki 9 in 10: Satje propadlih družin, »skladiščeno« na stojšču in nezaščiteno pred čebelami

(Ne)zapiranje žrel odmrlih družin

Že večkrat ugotovljena praksa s terena je tudi, da čebelar **po odmrtnju družine ne prepreči dostopa drugim čebelam**

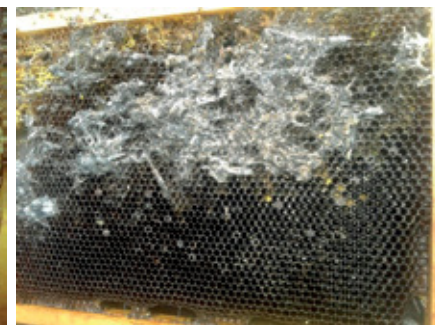

Foto: Mira Jenko Rogelj, 2019

Sliki 11 in 12: Satje propadlih družin zaradi hude gnilobe, napadeno z voščeno veščo

Foto: Jerica Vreček Šulgaj, 2019

Sliki 13 in 14: Zapuščina voščene vešče

v propadli panj. Žrelo ostaja odprto, v panju pa satje z zalogo hrane in propadlo zalego, kar s pridom izkoristi voščena vešča (slika 11, 12, 13, 14), ki ima v naravi vlogo čistilca starega satja, a je ravno zaradi te vloge, lahko dejavnik okužb za okoliške čebelnjake. Spore hude gnilobe širi preko svojih iztrebkov. Če propad čebelje družine ni posledica znane tehnološke napake, mora čebelar zaradi preprečevanja kužnih bolezni čebel o vsakem propadu obvestiti pristojno veterinarsko službo VF NVI.

(Ne)pravilna oskrba rojev

Foto: Lešnik, V., 2011

Slika 15: Roje neznanega izvora je priporočljivo v zaprtem panju ali zaboji pustiti v temnem prostoru, da porabijo zalogo hrane, nato se do poleganja prve zalege oskrbujejo ločeno.

(med), ki vsebuje spore *P. larvae*, spore pa so lahko tudi na telesih čebel. Ko čebele ta med odložijo v satje, predstavlja vir okužbe za prihodnjo čebeljo zalego.

PROMET S ČEBELAMI

1. IZJAVA IMETNIKA ČEBEL

Pojmam, da čebelje družine v čebelnjaku št. S/... iz lokacije v k.o. ... št. pari ... in/ali iz čebelnjakov v večščitni območju s posebnim imenovanjem, za katere obstaja ... ali na vsaj propad zaradi pomanjave hrane gnilobe čebelje zalege in ni postavljen sum na okužbo.

Veljavnost potrdila NVI je 7 dni. Če se pojavijo znaki okužbe, ki sploh ne veljavnost potrdila NVI, lahko NVI postopno prekliče še pred potekom roka veljavnosti. Potrdilo se izdaja na željo imetnika čebelnjaka na postaji Prvotiska s ustreznimi opremljenimi, ustrezno obdelanimi in preverjenimi hrane gnilobe čebelje zalege - Prvotiska, (Ul. lat. RS, št. 110106, 5807).

Prvotiska s ustreznimi opremljenimi, ustrezno obdelanimi in preverjenimi hrane gnilobe čebelje zalege - Prvotiska, (Ul. lat. RS, št. 110106, 5807).

Prvotiska s ustreznimi opremljenimi, ustrezno obdelanimi in preverjenimi hrane gnilobe čebelje zalege - Prvotiska, (Ul. lat. RS, št. 110106, 5807).

Prvotiska s ustreznimi opremljenimi, ustrezno obdelanimi in preverjenimi hrane gnilobe čebelje zalege - Prvotiska, (Ul. lat. RS, št. 110106, 5807).

(Ne)pridobitev potrdila za promet s čebelami

Če se je povečalo število prošenj za potrdila za promet s čebelami za prevoz na pašo, pa to ne velja za **nakup oziroma prodajo**, ki pogosto poteka **brez veterinarskega potrdila za pro-**

Slika 16: Obrazec za izdajo potrdila za promet s čebelami je dostopen na povezavi www.vf.uni-lj.si/podrocje/zdravstveno-varstvo-cebel.

met s čebelami, katerega namen je ravno preprečevanje hude gnilobe čebelje zalege. Potrdilo mora urediti prodajalec.

Opustitev oskrbe čebel

Iz različnih vzrokov se lahko zgodi, da čebelar opusti čebelarjenje. Brez oskrbe čebelje družine običajno kmalu odmrejo, ali pa zapustijo panje. **Opuščeni in zapuščeni panji**, v katere sosednje čebele nemoteno dostopajo do medene zaloge, lahko predstavljajo potencialno žarišče bolezni v svoji okolici.

Sliki 17 in 18: Zapuščeni panji

(Ne)registrirani čebelnjaki

Točen pregled nad stanjem čebeljih družin na posameznem območju ovirajo **neregistrirani čebelnjaki/stojišča**, na katera pogosto naletimo pri svojem delu. Osnovni namen registracije čebelnjakov je, da v primeru izbruha nevarnih kužnih bolezni, ko je treba izvajati ukrepe prav v vseh čebelnjakih, sicer bolezni ni mogoče uspešno sanirati, vse čebelnjake tudi najdemo. Če čebelnjak ni vpisan v register, se pri izvajanju sanacije lahko zgreši, s tem pa je ogroženo celotno območje žarišča.

Sliki 19 in 20: V kužnem krogu mora veterinar VF NVI po uradni dolžnosti opraviti klinični pregled vseh čebelnjakov, tudi neregistriranih.

(Ne)točni podatki

Veterinarjem pri sanaciji območja v primeru izbruha hude gnilobe veliko težav povzročajo **netočni podatki o lokaciji čebelnjaka ali manjkajoči podatki imetnika čebel** (npr. veljavna telefonska/mobilna številka). Omenjeni podatki so predvsem pomembni pri določanju kužnega kroga. Zapora obsega vse čebelnjake, ki so glede na dejansko stanje v naravi v trikilo-

Foto: Jerica Vreček Šulgaj, 2018 in 2019

Foto: Jerica Vreček Šulgaj, 2018 in Vlasta Jeričič, 2019

metrskem pasu okrog žarišča bolezni. Najhitrejši in tudi najučinkovitejši način obveščanja čebelarja o terminu obveznega kliničnega pregleda njegovih čebeljih družin je s pomočjo telefonskega klica. Zato je priporočljivo, da imetnik čebel ob vpisu v Register čebeljakov navede tudi veljavno telefonsko/mobilno številko in je ažuren pri javljanju sprememb.

Težave pri izvajanju pregledov

Pri izvajanju kliničnih pregledov čebeljih družin na območjih žarišč hude gnilobe naletimo veterinarji tudi na situacije, ko imetnik čebel zaradi bolezni, starosti ali službene odsotnosti ne more sam fizično odpirati panjev in vsakega sata z zalego pokazati veterinarju. Zato je nujno, da si **za izvedbo pregleda priskrbi pooblaščenega namestnika**, da lahko pregled hitro in učinkovito opravimo. Pomoč s strani čebelarskega prijatelja ali čebelarskega društva je zelo priporočljiva tudi v primeru sanacije čebelnjaka zaradi izbruha bolezni.

Sodelovanje in pomoč pri organizaciji pregledov

V veliko pomoč pri sanaciji območja zaradi hude gnilobe nam je **organizacija terminov veterinarskih pregledov** v ob-

močju zapore **s strani čebelarskega društva**. Preden se veterinarji odpravimo na teren, se moramo namreč s čebelarji, ki jim je bila izdana odločba zaradi preprečevanja in zatiranja hude gnilobe čebelje zalege, dogovoriti o terminu kliničnega pregleda njihovih čebeljih družin. Za pripravo terena za npr. pet delovnih dni vnaprej navadno porabimo skoraj en delovni dan in v tem času bi lahko opravili kar nekaj kliničnih pregledov na terenu. Če nam čebelarsko društvo ali posamezni čebelarji pomagajo in sami organizirajo termine pregledov, saj po navadi veliko bolje poznajo svoje člane in tudi vedo za lokacije njihovih čebeljakov, nam s tem omogočijo učinkovitejše in hitrejše reševanje ter odpravljanje kužnih krogov.

Zaključek

Za konec naj poudarimo, da je huda gniloba čebelje zalege bolezen, ki se zatira v skladu s Pravilnikom o ukrepih za ugotavljanje, zatiranje, obveščanje in preprečevanje hude gnilobe čebelje zalege (*Pestis apium*) (UL RS, 119/2006 in 38/2007), obvezno prijavljiva bolezen. To pomeni, da je obvezno vsako spremembo v čebelji družini, ki bi lahko pomenila sum na hudo gnilobo, prijaviti veterinarski službi VF NVI. Za hitro in uspešno sanacijo čebelarstva v primeru izbruha hude gnilobe in območja okrog žarišča bolezni je nujno natančno upoštevati navodila veterinarja VF NVI in ravnati skladno z odločbo uradnega veterinarja UVHVVR. ●

Pridelava cvetnega prahu rešuje ekonomiko čebelarjenja

Brane Borštnik

brane.borstnik@gmail.com

Pridobivanje cvetnega prahu je med slovenskimi čebelarji po mojem mnenju zelo zapostavljen del pridelave čebeljih pridelkov. Večina čebelarjev pridobiva samo med, nekaj zaslužijo tudi s prodajo čebeljih družin, pa še to nenačrtno. Prodajo namreč tiste rezervne družine, ki jih po prezimovanju ni treba uporabiti in z njimi nadomestiti izgube gospodarskih družin. Pridobivanje cvetnega prahu je v čebelarstvu lahko ekonomsko upravičeno, pa ne samo v minuli čebelarski sezoni, ki je bila ena slabših sezon v zadnjih nekaj desetletjih.

Raziskava Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru je pokazala, da je z ekonomskega vidika

najdonosnejša pridelava cvetnega prahu za neposredno obliko prodaje. Koeficient ekonomičnosti pri pridelavi cvetnega prahu je dosegel vrednost 12,23 (koeficient ekonomičnosti je razmerje med dohodkom in stroški), Na drugi strani je naj-

AŽ-panj spredaj v času smukanja cvetnega prahu

Foto: Brane Borštnik

manj donosno za čebelarja pridelovanje medu pri predvidenem pridelku 10 kg/panj in za grosistično obliko prodaje, saj koeficient ekonomičnosti znaša le 0,74. Prav tako je analiza pokazala, da je skupno pokritje pri neposredni prodaji višje kot pri grosistični.

Tudi sam ugotavljam, da s prodanim cvetnim prahom pokrijem vse stroške za svoje čebelarstvo v tekočem letu, pa tudi nekaj ostane za naložbo za nove pripomočke pri delu. Cvetni prah smukam na 25 gospodarskih družinah.

Pridobivanje cvetnega prahu

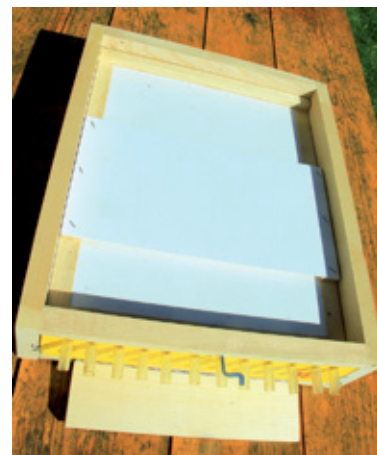
Kot terenski svetovalec v čebelarstvu nagovarjam in spodbujam čebelarje k pridobivanju cvetnega prahu, pa večinoma naletim na izgovore:

- sem že poskusil z dvema zunanjima osmukalnikoma, pa je bila to katastrofa;
- v predalčku je bilo polno smeti, krilc in nožic in ne bom več moril čebel;
- pri vsakem pobiranju me čebele opikajo;
- po namestitvi osmukalnikov so se čebele preselile v druge panje;
- če so nameščeni osmukalniki, ni medu;
- nabran in posušen cvetni prah so mi požrle večje.

Tudi sam sem se na začetku svoje čebelarske prakse srečeval z navedeno problematiko in sem zato iskal rešitve za odpravo navedenih težav. Pa je v življenju vedno tako, da prideš do novih spoznanj, idej in rešitev šele takrat, ko se ti v življenju zgodi nekaj nenavadnega, prelomnega. Tudi pri meni je bilo tako. Pred 30 leti sem nenadoma zbolel in seveda iskal pomoč pri zdravnikih. Več kot pol leta sem hodil od enega do drugega specialista, a pravi vzrok so odkrili šele po dvajsetih letih. Kronični pankreatitis je bila končna diagnoza. To je obolenje, ki se po navedbah zdravnikov zelo težko odkrije in je lahko tudi usodno. Ker na začetku moje bolezni ni bilo prave rešitve za moje bolezensko stanje, sem si poskušal pomagati z alternativnim pristopom do boljšega počutja. Od ajurvedskega zdravlilca sem dobil kapsule, ki so me po nekajmesečnem jemanju ponovno spravile v tako fizično in psihično kondicijo, da sem lahko ponovno normalno živel in se po skoraj letu dni bolniške vrnil v službo. Ko pa sem le podrobneje pogledal sestavo teh »čarobih« kapsul, sem presenečen ugotovil, da je v njih pravzaprav v večini cvetni prah. Jaz pa čebelar, ki je drago plačeval za cvetni prah, res da v kapsulah. In tako se je začela moja zgodba o pridobivanju cvetnega prahu v visoki podnici. Kapsule sem zamenjal z doma pridobljenim cvetnim prahom. Od takrat cvetni prah uživam vsak dan po eno jušno žlico pol ure pred zajtrkom in tako ohranjam svoje zdravje. Enkrat letno imam kontrolni pregled in kljub zelo zmanjšanim delovanju slinavke (od 15 do 20 %) je moje zdravstveno stanje stabilno, krvna slika pa je v mejah normale. Že ob tedenskem prenehanju uživanja cvetnega prahu pa se krvna

slika poruši. Po 14 dneh ponovnega jemanja cvetnega prahu pa se stanje normalizira.

Na začetku sem smukal z zunanjimi osmukalniki in se spopadal z vsemi že naštetimi težavami. Raziskovati sem začel tudi druge načine smukanja cvetnega prahu. Ob vsaki priložnosti sem si ogledal osmukalnike, tako doma kot v tujini. Ker sam tudi izdelujem ali dopolnjujem razne čebelarske pripomočke in opremo, sem poseben poudarek posvetil osmukalnikom cvetnega prahu. Iz različnih prototipov je nastal osmukalnik, nameščen v visoko podnico, ki je za smukanje cvetnega prahu prikladen in prijazen tako za čebele kot za čebelarja. Visoko podnico sem najprej testiral in uporabljal na nakladnih panjih. Ker pa ima večina slovenskih čebelarjev AŽ-panje, sem to tehnologijo priredil tudi za AŽ-panje. Danes mi vsi tisti čebelarji, ki imajo in uporabljajo visoko podnico, potrjujejo, da je to prava rešitev. Na zadnji strokovni ekskurziji terenskih svetovalcev so tisti čebelarji, ki uporabljajo moj tip visoke podnice z osmukalnikom, poudarili učinkovitost, preprostost in ekonomsko upravičenost njene nabave.

Visoka podnica z notranjim smukalnikom cvetnega prahu

Cvetni prah v visoki podnici AŽ-panja

Visoka podnica, pripravljena za kontrolo odpada varoje

Foto: Brane Borštnik

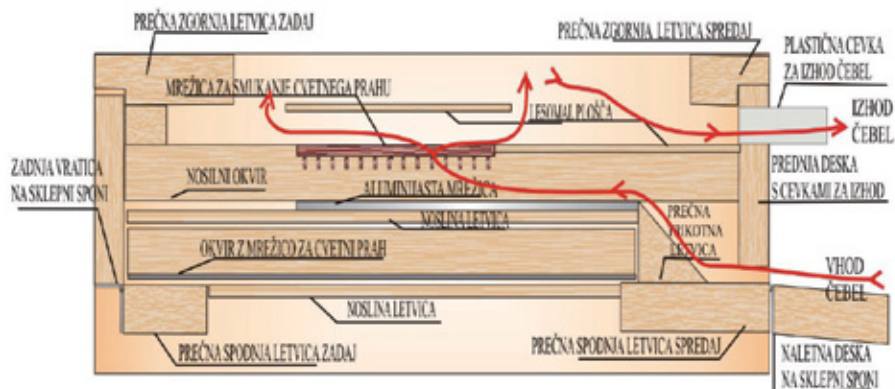
Foto: Brane Borštnik

Foto: Brane Borštnik

Prednosti notranjega osmukalnika v visoki podnici

- Vsa potrebna opravila opravljamo z zadnje strani in pri tem ne motimo in ne vznemirjamo čebel.

- Notranje osmukalnice v visokih podnicah namestimo le močnim in zdravim družinam, jih po potrebi odstranimo ali dodamo, kajti čebel ne motijo pri prepoznavanju pročelja svojega panja.
- Osmukalnice lahko namestimo samo v zato izbrane močne čebelje družine (pri zunanjih osmukalnikih jih moramo namestiti vsem panjem).
- Notranji osmukalniki so zaščiteni pred vremenskimi vplivi – dežjem, soncem in vročino.
- Osmukalna mrežica je pokrita s ploščo in je tako zaščiten pred nečistočami, ki jih čebele čistijo iz celic, ali pred voščeni delci.
- Čebele odnašajo nečistoče iz panja skozi okrogle luknjice, ki so podaljšane s plastičnimi cevkami in so nad osmukalno mrežico.
- Na mrežicah, kamor pada cvetni prah, se ne pojavlja plesen, ker imajo mrežice veliko večjo površino kot pri zunanjih izvedbah.
- Cvetni prah, nabran na tak način, je praktično čist, ne potrebuje dodatnega čiščenja in ga lahko takoj po odvzemu globoko zamrzemo.
- Po končani pelodni paši osmukalnik zamenjamo z okvirjem z mrežo, pod katero vstavimo testni vložek.

Vzdolžni prerez visoke podnice, opremljene za osmukanje cvetnega prahu

- Kakor hitro se začnejo čebele pripravljati na rojenje ali preleganje, preneha intenzivna nabiralna vnema in količina nabranega cvetnega prahu se v predalčkih osmukalnikov občutno zmanjša. Preverimo in preprečimo rojenje, preleganje pa pustimo.
- Da bi čebele čim dlje ohranili v dobri delovni kondiciji, priporočam, da jim občasno odvzamete sat s pokrito zalego; z njimi pa okrepite tiste družine, s katerimi čebelarite na med.
- Če ni vnosa nektarja ali mane, na primer ob slabem vremenu, čebele krmimo, da matice normalno dalje zalegajo. Nepokrita zalega pospešuje potrebo po vnosu cvetnega prahu in tako je vnos večji.

Še nekaj napotkov pri smukanju cvetnega prahu

- Smukamo le pri močnih in zdravih družinah; zgodaj spomladi priporočam združevanje družin.
- Srednje močna družina potrebujejo za svoj razvoj okoli 30 kilogramov cvetnega prahu letno, toda dokazano je, da zaradi odvzema peloda ta nikakor ni prizadeta. Več ko jim cvetnega prahu osmukalnik pobere z nožic, bolj pridno ga nabirajo, da zadostijo svojim prehranskim potrebam, za izdelavo matičnega mlečka za krmljenje ličink in matice.
- Če se zgodi, da čebele iz nekaterih panjev nočejo prehajati skozi osmukalnice in raje sploh ne letijo, je treba zamenjati matico in počakati na novo generacijo čebel.
- Družini, ki ima poapnelo zalego, smukalnika ne namestimo, če pa se poapnela zalega pojavi v času smukanja, osmukalnik zamenjamo z okvirjem z mrežo.
- Osmukalnik moramo odstraniti tudi, če matica ni sprašena; po rojenju ali preleganju.
- Cvetni prah, nabran spomladi ima, zaradi raznovrstnosti rastlin, več zdravilnih sestavin kot tisti, nabran v poznem poletju. Najbolj cenjen je cvetni prah vrbe ive, prah pravega kostanja, slabši je na primer nabran na koruzi in sončnicah.

Kdaj, kje in kako se odločiti za smukanje cvetnega prahu

- Cvetni prah je prehransko dopolnilo, ki ima tudi krepi in zdravilne učinke, torej ga nabirajmo v zdravem in čistem okolju.
- Upoštevajmo izkušnje čebelarjev, ki dlje časa smukajo cvetni prah.
- Stojlišče naj bo v neposredni bližini doma in bogato z raznovrstnim rastlinjem, ki ima v času cvetenja veliko peloda.
- Okolje ne sme biti onesnaženo s pesticidi, paziti je treba na škropljenje sadnega drevja in poljščin.
- Donos cvetnega prahu je večji v vlažnem vremenu, po dežju in v dopoldanskem času.
- Osmukalnice pustimo v podnici panja, dokler traja sezona, to je druga polovica julija ali začetek avgusta.
- Osmukalnice odstranimo pred koncem sezone, če se pojavi suho obdobje.
- Osmukalnice zamenjamo z mrežastim okvirjem, predalček, kamor pada cvetni prah, pa s trimilimetrsko PVC-ploščo (forex plošča) za spremljanje tako naravnega odpada varoj kot odpada ob njenem zatiranju.
- Označimo tiste panje, ki prinašajo več cvetnega prahu, in iz teh vzrejam nove matice.
- Cvetni prah pobirajmo enkrat dnevno.

- Ob dobri paši čebele naberejo povprečno do 250 g dnevno.
- Ne smemo dopustiti, da se na cvetnem prahu pojavijo plesni, ki so lahko nevarne za človekovo zdravje.
- Cvetni prah po odstranitvi nečistoč globoko zamrzne-mo in s tem uničimo škodljive primesi v cvetnem prahu.

Sušenje cvetnega prahu

Cvetni prah osmukanec moramo v primeru sušenja čim bolj osušiti, in sicer:

- na mrežah v senčnem in suhem prostoru,
- v sušilnih omarah pri temperaturi največ 35 °C.

POZOR! Pri premočnem sušenju in visokih temperatu-rah se pore v zunanji ovojnici pelodnih zrn zaprejo in one-mogočijo prebavnim sokovom dostop v notranjost. Tudi beljakovine začno propadati pri temperaturi, višji od 40 °C.

Po mojem dosedanjem vedenju in raziskovanju po sve-tovni literaturi o cvetnem prahu je posušen cvetni prah

primeren le za farmacijo, ki pa ima take priprave, da po-sušenega zmelje in pripravi za našo uporabo. Po navedbah dr. Biličeve iz beograjskega kliničnega centra kavni mlin-ček ne zmelje cvetnega prahu do take mere, da bi ga naše telo lahko maksimalno prebavilo, zato uživajte predvsem svež cvetni prah.

Glede na moje osebne izkušnje ob uživanju cvetnega prahu in same pozitivne izkušnje strank, ki uživajo cvetni prah, bi moral biti svež cvetni prah na voljo pri vsakem čebeljarju. Če hočete storiti kaj dobrega za svoje boljše počutje, za svoje zdravje in za zdravje vaših najbližjih, načrtujte za naslednjo čebelarstvo sezono pridobivanje cvetnega prahu. Za začetek morda na dveh, treh panjih. Naložba v visoko podnico se obrestuje že po eni sezoni. 🍯

Vir:

Kapš, P. (2018): *Zdravnik svetuje*. Brdo pri Lukovici: Čebelarstva zveza Slovenije.

Kolarič, I. (2011): *Ekonomska analiza čebeljih pridelkov*. Diplomsko delo. Maribor, Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistem-ske vede, dislocirana enota Rakičan.

Kako se je v zadnjem obdobju spremenil globalni trg z medom

Dr. Peter Kozmus

podpredsednik Apimondie

peter.kozmus@czs.si

Globalni trg z medom je zapleten in v zadnjem obdobju zelo nestabilen ter podvržen visokim stopnjam špekulacij. Cene medu se vztrajno znižujejo in čedalje bolj ogrožajo čebelarstvo, ne le v EU, ampak tudi drugod. K temu svoje prispevajo še velike razlike v letnih pridelavah, ki so predvsem odvisne od podnebnih razmer ter na drugi strani od vse večjega povpraševanja po medu. EU je na globalni ravni druga največja proizvajalka medu in hkrati tudi druga največja uvoznica. Zaradi tega je v globalni trg z medom zelo vpeta.

Pridelava medu v EU

Čebelarjenje je prisotno v vseh državah članicah. Skupno je v EU 650.000 čebelarjev, ki imajo 18 milijonov čebeljih družin. Z desetimi milijoni čebeljih družin čebelarijo čebelarji, ki se s tem preživljajo, druge imajo čebelarji, ki jim je čebelarjenje dodatna dejavnost. Države, ki proizvedejo

največ medu, so Romunija, Španija, Nemčija, Madžarska, Italija, Poljska, Francija in Grčija. Čebelarjenje je večinoma povezano s podeželjem, v zadnjem obdobju pa ima vse večji vpliv tudi na bolj urbana okolja. Države lahko glede proizvo-dnje medu razdelimo na tri skupine:

1. **Madžarska, Bolgarija in Romunija** izvažajo pridelan med v druge države EU.
2. **Nemčija in Belgija** uvažata med iz EU in drugod, ga pakirata in izvažata naprej.
3. **Španija, Portugalska, Poljska** izvažajo svoj med in med, ki ga uvažajo.

Kljub relativno velikemu številu čebelarjev in čebeljih dru-žin EU uvažata veliko medu. V letu 2018 je bila celotna proizvo-dnja medu v EU 283.000 ton in je predstavljala 60 % potreb, uvozili smo 188.000 ton medu. Uvoz medu se, zaradi zmanj-šane proizvodnje doma, povečuje. Razlog za to so predvsem slabe vremenske razmere. V letu 2019 so čebelarji v južnem in vzhodnem delu EU pridelali znatno manj medu kot obi-čajno. Ob tem je zanimivo in skrb vzbujajoče, **da se zmanj-šana pridelava medu ni odražala v višji odkupni ceni!** To pomeni, da zakon povpraševanja in ponudbe pri trgu medu ne deluje. V EU se je spremenil tudi čas glavnega odkupovanja medu, ki je sedaj dva do tri mesece kasneje po čebelarji se-zoni kot pred časom, kar večje čebelarje sili v nelikvidnost in k dodatnemu nižanju cen. Npr. v Španiji se je odkupna cena

Skladiščenje večjih količin medu pred končnim polnjenjem v kozarce

cvetličnega medu od julija 2017 vseskozi zniževala in marca 2019 dosegla vrednost 2,59 EUR/kg. V oktobru 2019 je cena medu pri madžarskih čebelarjih padla na 1,69 EUR/kg, v Romuniji na 1,47 EUR/kg in na Danskem na 2,0 EUR/kg.

Cena medu na globalnem trgu

Tudi cene medu v glavnih državah izvoznicah se vztrajno znižujejo. Od leta 2013 EU iz Kitajske letno uvozi 80.000 ton medu, pri čemer se cena giblje od 1,30 do 1,64 EUR/kg, v letu 2019 pa se je spustila na 1,24 EUR/kg. Od leta 2012 EU iz Ukrajine uvozi od 20.000 do 50.000 ton medu, pri čemer se cena giblje med 1,69 in 2,16 EUR/kg. Od leta 2013 je EU iz Mehike letno uvozila 22.000 ton medu, pri čemer je bila cena med 2,53 in 3,24 EUR/kg.

Problematika globalnega trga z medom

Konkurenčnost med izvozniki medu iz tretjih držav je postala vse hujša in posledično nevarna za evropske čebelarje, saj vpliva na nadaljnje zniževanje cen na trgu. To dolgoročno vodi k opuščanju profesionalnega čebelarstva v EU, saj uvoženim nizkocenovnim medom med iz EU ne more konkurirati. Povprečni stroški pridelave medu v EU so 3,90 EUR/kg in so višji od cene nizkocenovnega uvoženega medu. Dodatno težavo evropskemu trgu z medom predstavlja dejstvo, da med potuje od čebelarjev preko več posrednikov, preden pride na trgovinske police. Poleg tega glavnina čebelarjev med prodaja kupcem na debelo, pri čemer pogosto nimajo izbire in s tem nimajo pogajalske moči za dosego višje cene.

Glavni razlogi za trenutno stanje:

1. Nelojalna konkurenca

Od leta 2013 je EU iz Kitajske uvozila letno približno 80.000 ton medu. Poleg tega je Kitajska tudi največji uvoznik medu, saj uvozi 50 % medu na globalnem trgu. Cena medu na kitajskem trgu (na drobno) je od 9 do 36 EUR/kg, medtem ko je cena uvoženega kitajskega medu na trgu EU med 0,90 EUR/kg in 2,71 EUR/kg. **Razlika v ceni se lahko razloži le na način, da je v tem medu velika količina sladkornega sirupa, katerega cena je med 0,45 in 0,54 EUR/kg.** Strokovnjaki ocenjujejo, da je na splošno v kitajskem medu na trgu EU 70 % sirupa in 30 % medu. Zanimivo je dejstvo,

Na svetovnem trgu je vse več nizkocenovnega medu, ki ni le pridelek čebel.

da mešanice, ki se prodajajo na trgu po ceni 0,99 EUR/kg (zelo razredčen med s sladkornim sirupom), z uporabo uradne laboratorijske metode pogosto niso zaznane kot ponaredek. Z natančnejšimi laboratorijskimi analizami je mnogokrat nemogoče določiti tudi mešanice, ki se na globalnem trgu pojavljajo s cenami nad 2,17 EUR/kg, kar nakazuje na težavnost ločevanja mešanice od pristnega medu. K temu je treba dodati, da je kitajska definicija medu drugačna od definicije medu v EU. V zakonodaji EU je zapisano, da je med proizvod čebel, pri čemer človek ne sme posegati vanj, pri kitajski definiciji pa je zapisano, da dehidracijo medu lahko opravi čebelar. S tem pospeši proces pridelave medu in poveča količino pridelanega medu na panj, kar prispeva k nižjim stroškom pridelave. Ocenjeno je, da večina medu, pridelanega na Kitajskem, ustreza kitajski definiciji in standardom.

2. Evropska zakonodaja s področja označevanja medu

Evropska zakonodaja s področja označevanja medu je pomanjkljiva. Za med, ki izhaja iz več kot ene države EU ali države izven EU, je obvezno označiti le: **»mešanica medu iz držav EU«, »mešanica medu iz držav, ki niso članice EU« ali »mešanica medu iz držav članic EU in držav, ki niso članice EU«.** Nekatere države, kot so Italija, Ciper, Grčija, Španija, Malta, Francija, Hrvaška in Portugalska, so sprejele zakonodajo, da mora biti med, ki se pakira v njihovih državah, označen s točnimi podatki o državah proizvajalkah medu, iz katerih izhaja med oz. mešanica medu, in s tem so določen del te težave rešili. Korak v pravo smer je bila nedavna podpora pobudi ČZS na Svetu kmetijskih ministrov držav EU, da se zakonodaja na tem področju dopolni oz. spremeni in s tem omogoči potrošnikom, da bodo natančno vedeli, od kje med izvira.

3. Podnebne spremembe

Velik vpliv na čebelarstvo imajo tudi podnebne spremembe. Te imajo neposredni vpliv na proizvodnjo medu, saj spremembe v temperaturi vplivajo na medenje rastlin in posledično na zmanjšanje ter večjo nepredvidljivost paš. Akacija (v Italiji in na Madžarskem) ter sivka (Francija) sta v preteklosti nudili dokaj konstantni paši. V zadnjem obdobju se je pridelava tega medu zelo zmanjšala. Sivkov med na samo 2 kg/panj, akacijevnega medu pa v nekaterih delih severne Italije sploh niso pridelali. Poleg tega je v mnogih

državah poraba medu manjša, če je vreme toplejše. Z višjimi temperaturami, v daljšem časovnem obdobju, se čas prodaje in uporabe medu med potrošniki zmanjšuje.

Zaključek

Nepredvidljive razmere in predvsem nadaljnje znižanje odkupnih cen medu čebelarstvo EU vodijo v nepredvidljivo smer. Če se stanje na trgu ne bo izboljšala, bo čebelarstva v EU manj. Čebelarji z dejavnostjo ne bodo mogli nadaljevati, kar bo imelo vpliv na dohodek ljudi na podeželju, samooskrbo EU z medom in na opravevalski servis, biološko raznolikost in celoten ekosistem. Posledično bomo imeli na trgovskih policah še več cenenegega medu, ki potrošnikom ne daje tistega, kar od njega pričakujejo. Pred nami so torej številni izzivi, ki se jih moramo lotiti povezano, sistematično in ob poznavanju vseh nevarnosti. V nasprotnem primeru bomo čebelarstvo težko ohranili na stopnji, na kateri je danes. ●

Foto: Arhiv ČZS

Slovenski med z geografsko označbo nudi potrošnikom sledljivost medu do čebelarja in zagotavlja kakovost proizvoda.

Viri:

Nacionalni čebelarji programi Češke, Irske, Nizozemske, Anglije za obdobje 2020–2022.

Letna poročila o čebelarskih programih Češke, Irske, Nizozemske, Anglije za obdobje 2010–2019

Evropska komisija: Predstavitev trga z medom, 17. 4. 2019: https://ec.europa.eu/.../market-presentation-honey_en.pdf

Na Svetu za kmetijstvo in ribištvo v Bruslju o označevanju medu

Povzel in priredil Marko Borko

Na prvem letošnjem zasedanju Sveta EU za kmetijstvo in ribištvo, ki se ga je 27. januarja v Bruslju udeležil državni sekretar MKGP-ja dr. Jože Podgoršek, je Slovenija skupaj s Portugalsko in s podporo enako mislečih držav pozvala Evropsko komisijo k vzpostavitvi jasnejšega označevanja porekla mešanice medu oz. k spremembi evropske Direktive o medu 2001/110/ES.

Smernica po mnenju Slovenije potrošnikom trenutno ne zagotavlja zanesljivih informacij o izvoru medu. Direktiva pridelovalcem in proizvajalcem medu med drugim nalaga obveznost označevanja države izvora medu. Kadar je mešanica medu po poreklu iz več kot ene države članice ali tretje države, se proizvod lahko označi kot »mešanica medu iz držav EU«, »mešanica medu iz držav, ki niso članice EU« ali »mešanica medu iz držav članic EU in držav, ki niso članice EU«. Ker tovrstno označevanje mešanic medu potrošnikom ne zagotavlja izčrpnih in nedvoumnih informacij o izvoru medu, je MKGP na pobudo ČZS začelo dejavnosti za spremembo direktive o medu.

Po besedah dr. Podgorška bo »sprememba direktive pripomogla tudi k preprečevanju razlikovanja med potrošniki glede kakovosti informacije o hrani, do katere imajo dostop, pogojuje pa jo cena proizvoda. Potrošnik, ki se odloči za nakup cenejšega medu, ni manj vreden in je upravičen do enako kakovostne informacije o poreklu kot tisti, ki lahko kupi dražji oziroma konkretnije označen med.« Označevanje porekla mešanic medu je pomembna tema za države članice, ki so najpomembnejše in največje pridelovalke medu v EU. Pobuda je prejela močno podporo v Svetu EU. Pisno jo je predhodno podprlo 16 držav članic (Bolgarija, Češka, Ciper, Estonija, Francija, Grčija, Italija, Latvija, Litva, Madžarska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija in Španija). Na zasedanju sveta pa so tudi Avstrija, Danska, Luksemburg, Malta, Nemčija in Švedska izrazili naklonjenost reviziji pravil za označevanje porekla mešanic medu. Komisar za kmetijstvo Janusz Wojciechowski je napovedal proučitev oziroma naslovitev te tematike v okviru Strategije »Od vil do vilic«.

Široka podpora slovenski pobudi daje upanje, da bomo na dolgi poti do spremembe direktive dosegli cilj končanja zavajanja evropskih potrošnikov. ●

Vir:

www.gov.si/novice.

Raziskava o uporabi ozona (O₃) v čebelarstvu

prof. dr. Dmitry Aleksandrovich Normov in prof. dr. Evgenii Evgenievich Chesniuk

ozon705.si@gmail.com

Danes obstaja v čebelarstvu več razlogov, ki ovirajo učinkovit razvoj panoge. Nekateri izmed njih so tudi nizka intenzivnost zgodnjospomladanskega razvoja čebel zaradi škode, ki jo povzročijo kužne bolezni med prezimovanjem. Poleg tega vključujejo sodobne metode preprečevanja teh bolezni zdravljenje čebel s farmaceutskimi pripravki, akaricidi in obremenitve s herbicidi, ki močno obremenjujejo okolje in kakovost čebeljih izdelkov.

Namen naše raziskave je bil preučiti potencial uporabe ozona pri reševanju nekaterih težav v čebelarstvu, tako da bi z ozonom stimulirali zgodnjospomladanski razvoj in preprečili bolezni čebel. Ozon kot aktivna komponenta je eden najmočnejših naravnih oksidantov, deluje veliko hitreje kot katero koli dezinfekcijsko sredstvo. Velika prednost ozoniranja je, da je preprosto in zagotavlja uspešne rezultate. Ozon uničuje vse znane mikroorganizme: viruse, bakterije, plesni – sterilizira površino, odstranjuje vonjave, ne povzroča nastanka toksičnih stranskih produktov. Je popolnoma ekološki, saj tudi hitro razpade v neškodljiv kisik (O₂).

Izvedli smo številne poskuse o vplivu ozona na čebele. V poskusih je sodelovalo 210 čebeljih družin, da se je zagotovila trikratna ponovitev rezultatov. 192 družin je bilo obdelanih z ozonom po različnih postopkih, 18 družin pa je ostalo netretiranih kot kontrolna skupina.

Pri nizkih koncentracijah ima ozon pozitiven vpliv na razvoj in izboljšuje produktivnost čebeljih družin na naslednji način: znižuje koncentracijo mikroorganizmov, ki so povzročitelji bolezni, in vlažnost v notranjosti panja, rahlo poviša temperaturo ter izboljša plinsko sestavo v notranjosti panja. Posledično ozoniranje ustvari ugodnejše pogoje za razvoj čebeljih družin in poveča njihovo produktivnost.

Okrogla miza o različnih panjskih sistemih ter panjih iz umetnih materialov

ČZS, JSSČ 5. marca 2020 ob 17.00 v

Čebelarstvu Slovenije prireja moderirano okroglo mizo o različnih panjskih sistemih ter panjih iz umetnih materialov. Na dogodku bodo sodelovali Zvonko Sedmak, Slavko Lešek, Dušan Skok, Jure Justinek in Stanislav Knežič, ki bodo predstavili svoje izkušnje z različnimi panji, kot so trietažni

panj, 11 + 3 AŽ-panj in nakladni panj, ter svoje izkušnje s panji in drugo opremo iz umetnih materialov. Na dogodku bomo iz prve roke spoznali prednosti in slabosti posameznih panjev in materialov zanje ter način dela z njimi.

Simon Golob, svetovalec JSSČ

Foto: Dmitry Aleksandrovich Normov

Učinek se lahko pojasni s tem, da se je zmanjšala izguba energije čebel, ki jo porabijo za ohranitev notranje mikroklimе čebelnjaka, na račun zmanjšanja izmenjave vlažnega zraka in vlage, ki jo izločajo čebele pri svojem metabolizmu, in kot rezultat ozoniranja zračnega okolja v panju.

Na osnovi rezultatov izvedenih poskusov smo določili varne režime in parametre za obdelavo čebel z ozonom. Ti rezultati so potrdili predhodne teoretične napovedi za obdelavo čebeljih družin z ozonom za stimulacijo zgodnjospomladanskega razvoja in preprečevanje bolezni čebel. Rezultati raziskave nam potrjujejo pomembno povečanje produktivnosti, ker so ozonirane čebelje družine za 39 % živahnejše v primerjavi s kontrolno družino in je bilo v času prvega točenja medu 91 % več pašno aktivnih čebel. To je bistveno povečalo pridelavo medu.

Na osnovi raziskav lastnosti ozona in učinkovitega reševanja težav v čebelarstvu predlagamo uporabo ozoniranja čebeljih družin: za njihovo spodbujanje zgodnjospomladanskega razvoja ter za preprečevanje in zdravljenje nekaterih bolezni čebel. V drugih raziskavah smo preučevali tudi uporabnost ozoniranja za dezinfekcijo in dezinsektizacijo panjev, dezinfekcijo čebelarstva inventarja ter posebej izdelali elektroozonator, ki omogoča izvajanje opisanih postopkov s kombinacijo zahtevanih parametrov neposredno v notranjosti panjev z minimalnimi stroški dela za čebelarja. ●

Novice iz sveta

Evropska zveza

Zaradi globalnega segrevanja ozračja in z njim povezanih pričakovanih sprememb v strukturi evropskih gozdov je opravila mednarodna skupina znanstvenikov raziskavo o sedanji in prihodnji razširjenosti nekaterih toploljubnih drevesnih vrst v Evropi ter jih primerjala z dvema pomembnima drevesnima vrstama iz zmernega in severnega zmernega pasu – z bukvijo in smreko. Ti dve bi izgubili do leta 2080 kar 55 oziroma 60 % svojega dosedanjega obsega razširjenosti. Znanstveniki ugotavljajo, da so od 12 preučevanih toploljubnih drevesnih vrst kar štiri zanimive kot zamenjava za drevesne vrste v gozdovih zmernega pasu, kamor spada tudi Slovenija in kjer prevladujeta bukev in smreka. To so dolgocepljati brest (*Ulmus laevis*), rdeči ali ameriški hrast (*Quercus rubra*), cer (*Quercus ceris*) in robinija ali akacija (*Robinia pseudacacia*).

Ker prvi dve drevesni vrsti pri nas nista avtohtoni, bi prišli v poštev poleg cera in robinije še lipa, javor, jesen, divja češnja ter jelka ali hoja. Paleoekološki dokazi, zbrani v zadnjem desetletju, kažejo, da je jelka v preteklosti uspevala v predelih s toplejšim podnebjem, kot ga imamo danes. S teh predelov je bila izrinjena zaradi pašništva, požiganja in krčitev. Novejše študije nakazujejo, da lahko prenaša več toplote in suše od drugih vrst, na primer smreke ali celo bukve. Zaradi tega sta ohranjanje in pomlajevanje jelke pomemben del ukrepov za prilagajanje gozdov na podnebne spremembe. Žal je glavna ovira za prihodnje ohranjanje jelke divjad, ki jo v mladosti čezmerno objeda.

Za nas čebelarje je poleg jelke vsekakor najbolj zanimiva robinija. Žal zaradi krivenčastih debel ni preveč primerna za lesno industrijo in tudi ne za gozdarje, ki so jo do zdaj imeli za gozdni plevel. To težavo so rešili madžarski goz-

Sestoj robinij na Madžarskem. Na levi je gozd selekcioniranih robinij (ravna debla), vmes je presledek, na desni pa gozd običajnih, kakršne rastejo tudi pri nas ali drugod po svetu. Razlika v ravnosti debel je očitna.

Foto: Franc Šivic

darji že pred pol stoletja in z načrtno selekcijo vzgojili več deset različic (kultivarjev) robinij, prilagojenih na različne pogoje. Glavni cilji odbire so bili ravna debla, dober prirastek ter odpornost proti pozebi in škodljivcem. Eden od ciljev pa je bila tudi višja vrednost sladkorja v medovnikih robinijevih cvetov. Takšnih kultivarjev, ki so zanimivi za gozdarstvo in čebelarstvo, je kar pet. Če se bo naša gozdarska stroka odločila za razmnoževanje in sajenje robinij, bo lahko matične sadike nabavila pri madžarskih kolegih, nadaljnje vegetativno razmnoževanje pa bi potekalo v domačih drevesnicah.

Prevod in priredba Franc Šivic

Vira:

Thurm, E. A. in sod. (2018): *Forest ecology and management* 430, 2018, str. 485–497.

Keresztesi, B. (1988): *The black locust*. Akadémiai Kiadó: Budimpešta.

Vrtni čmrlj (*Bombus hortorum*)

doc. dr. Danilo Bevk

Nacionalni inštitut za biologijo
danilo.bevk@nib.si

Vrtni čmrlj je na prvi pogled zelo podoben obema zemeljskima čmrljema, ki smo ju spoznali v prejšnji številki. Prav tako je črn čmrlj z dvema rumenima progama in belo konico zadka. Razlika je v drugi rumeni prog, ki v tem primeru ni v celoti na zadku, ampak se začne že na oprsju in prehaja na zadek. Tudi ta čmrlj je razmeroma velik, ena glavnih posebnosti pa je zelo dolg rilček. Čmrlji nasploh imajo v primerjavi

Vrtni čmrlj na žajblju

Foto: Danilo Bevk

z medosno čebelo veliko daljše rilčke, nekateri pa še posebej izstopajo. Vrste z dolgimi rilčki so vedno redkejšje. Verjetno zato, ker je vedno manj rastlin z dolgim cvetnim vratom, na katerih se hranijo. Možno pa je tudi obratno, da je teh rastlin vedno manj, ker je vedno manj čmrljev, ki bi jih lahko oprášili. Vrtni čmrlj je edina vrsta čmrljev z dolgim rilčkom, ki je

še razmeroma pogosta. Vrtni čmrlj gnezdi večinoma pod zemljo v opuščenih gnezidih malih sesalcev, včasih pa tudi višje v duplih, ptičjih gnezdilnicah in na poslopjih. Gnezda so srednje velika in lahko štejejo tudi več kot 100 osebkov. Njihov razvoj je hiter, tako da se nove matice in samci razvijejo že junija ali julija, gnezdo pa potem propade. ◆

Čebelarjeva opravila v marcu

Ivan Esenko – Ljubljana

ivan.esenko@gmail.com

V marcu se po komajda prestanem zimskem mrtvilu nečakana in nestrpna prebuja živa narava. To velja za večino celinskega dela Slovenije, medtem ko se pomlad na Obali prebudi bistveno prej, kar sem imel priložnost spoznavati v preteklosti, ko sem del čebeljih družin prezimoval v Šaredu nad Izolo. Ko nas porajajoče se življenje pozdravi na slehernem koraku, na kar opozarjata tako rastlinski kot živalski svet, se začne eksplozivni spomladanski razvoj družin čebel kranjske rase.

To je ena najopaznejših značilnosti kranjske, po kateri je ta čebela ob drugih odličnih lastnostih prepoznavna po celem svetu. Medtem ko čebele italijanske rase prezimujejo v družinah, ki po številčnosti skorajda ne zaostajajo za tistimi v polni čebelarški sezoni, prezimujejo kranjske v družinah z zgolj približno 8.000 do 10.000 člani. To je v več kot prepolovljenem stanju glede na čebelarško sezono, kar pomeni edinstven način varčevanja z zimskimi zalogami hrane. Buren spomladanski razvoj pa terja rodovitno matico, zdrave čebele in dovolj hrane, ki jo sprva pomenijo še za-

Foto: Ivan Esenko

Konec marca ima matica že dobro nabrekel zadek, njena rodovitnost pa se bo še stopnjevala.

loge lanske hrane, kasneje pa razpoložljiva spomladanska paša. V mesecu in pol se bodo družine povečale za 250 %, kar pomeni temu primerno porabo medu in cvetnega prahu, pomembnega za razvoj zalege.

Vse dejavnejše čebele kar kličejo čebelarja, da preveri stanje v panjih, kajti ta čas je odločilen za uspešen začetek nove čebelarške sezone. Testni vložek na panjskem dnu ali podnici je najboljši kazalnik, kje se je pozimi družina zadrževala, drobir pa nam bo povedal tudi o prisotnosti varoj in o morebitnem neprimernem medu, ki je bil v zimski zalogi. O tem bodo govorili kristali strjenega medu, posuti na panjskem dnu. Prvi spomladanski pregled mora biti kratek, toda temeljit, zato predhodno pripravim medene sate, ki jih imam v shrambi za družine, katerim morebiti pohajajo zaloge. Če nimamo medenega satja, uporabimo sladkorne pogače. Dobesedno pri roki mora biti tudi pribor oziroma orodje, ki ga bomo potrebovali: kadičnik, panjski nož, kozica za satje, kamor bomo odlagali satje iz pregledanega panja, in panjska grebljica. Bodimo pozorni na morebitne plesnive sate z roba gnezda, ki jih nemudoma odstranimo iz panjev in jih nadomestimo z novimi medenimi, ki jih postavimo ob rob gnezda. Staro čebelarško pravilo govori: sat medu da sat zalege, kar v praksi pomeni, da bodo ob obilnem zaleganju matic tudi zaloge medu v panju kmalu skopnele, če bo paša slaba. Zaradi tega čebele v marcu obvezno pregledam dvakrat z najmanj deset- do štirinajstdnevnim razmikom. Razlika med prvim in drugim pregledom je očitna, kar poudari bliskovit spomladanski razvoj.

Sladkorne pogače, ki jih v panje vedno položim nad gnezdo, kupim že izdelane. Kupljeno pogačo prodajajo pakirano v kilogramskih količinah. Pakirana je v plastično vrečko, ki preprečuje izsušitev, količina pa je ravno pravnjena za eno čebeljo družino. Na eni strani z ostrim nožem odrežem plastiko in jo s to stranjo plosko položim na matično rešetko, neposredno nad gnezdo. Čez pogačo položim nazaj opaž, ki sem ga pred tem dvignil. Tako ponujeno pogačo čebele z lahkoto uživajo. Kondenzirana vlaga, ki se nabira na njej, pa jim pri tem pomaga, saj sproti mehča trdo snov in čebelam pomaga pri odvzemanju. Ko pregledujem čebele drugič, običajno najdem ostanke pogače v vogalih ali pa so jo v celoti pospravile. Pri vnovičnem pregledu ponovno preverim zaloge medu in količino zalege in po potrebi ponovno

Foto: Ivan Esenko

Cvetni prah je osnova za razvoj čebelje družine.

dodam pogačo. Pri drugem pregledu lahko v panj posežem nekoliko bolj. Če imajo čebele dovolj medu, uporabim stari trik: medena sata na robu gnezda obrnem po navpični osi za 180 °, s čimer dosežem enak učinek, kot bi jim pokladal hrano. Čebele vedno skladiščijo med zadaj, zato začno iz obrnjenih satov zaloge nemudoma prenašati nazaj, pri čemer pa ga seveda del tudi uporabijo. To pa jih vzpodbudi pri razvoju. Ne varčujmo s hrano. V tem času se rado pripeti, da čez noč propadejo od lakote družine, ki so bile še včeraj med najboljšimi.

Tako kot hrano potrebujejo čebele v tem obdobju tudi lahko dostopen vir vode. V bližino čebelnjaka postavimo higienski napajalnik z vodo, katerega površina mora čebelam omogočati lahek, predvsem pa varen dostop, da se ne bodo utapljale. Napajalnik redno čistimo, kajti v nasprotnem primeru lahko postane vir okužbe. Če je kakšna družina v

Pri spomladanskem pregledovanju čebel mimogrede pridobivamo tudi propolis, s katerim so čebele pred zimo zadelale špranje in stike v panju. Takšen priložnostno zbran propolis lahko uporabimo za tehnične namene (za razne premaze).

čebelnjaku obolela za nosestavostjo, se lahko ravno na napajalniku z vodo okužijo tudi preostale. Napajalnik mora biti postavljen na sončnem mestu, kajti čebele imajo rade postano, ne hladno vodo. Vodo vedno solim v razmerju gram soli na liter vode. V zgodnjem spomladanskem času nizke temperature čebelam pogosto preprečijo, da bi izletavale po vodo, ki jo nepokrita zalega nujno potrebuje pri svojem razvoju, zato mora biti vodni vir stalen.

Šibkim družinam zmanjšam prostor na toliko satov, kolikor jih lahko zasedajo. Čebele morajo, ko negujejo zalego, vzdrževati stalno temperaturo gnezda, to je 34,5 stopinj Celzija, kar pomeni za družino veliko delo. Ogrevanje v prevelikem panju je še toliko težje. Družina je lahko živalna le v prostoru, ki ga obvladuje, kar pomeni, da je lahko močna tudi številčno majhna, ki zaseda le nekaj satov. Preživetje in razvoj ji ne pomenita težav, če je v primerno velikem panju, prostornino ji bomo povečali potem, ko se bo dovolj razvila.

Vzrejevalci matic in proizvajalci matičnega mlečka morajo imeti spomladi močne čebele, kajti s povprečnimi družinami bodo slabo delali. V preteklosti, ko sem se še ukvarjal z vzrejo matic, sem preskušal različne načine vzpodbujanja živalnosti. Cvetni prah je za čebele naravni vir beljakovin in s tem osnova za razvoj čebelje družine. Čebelarji lahko s sajenjem, v zgodnji pomladi cvetočih rastlin, izboljšamo pelodne paše in s tem oskrbo čebeljih družin s cvetnim prahom. ■

Foto: Ivan Esenko

Foto: Ivan Esenko

Silovit spomladanski razvoj sproži veliko porabo vode.

Sto let Čebelarskega društva Tacen

Pri Mačku v Tacnu je bila 26. decembra 1919 ustanovljena »Podružnica Slovenskega čebelarskega društva Tacen pod Šmarno goro«, predhodnica današnjega ČD Tacen. Ustanovnega občnega zbora se je udeležilo 13 čebelarjev z območja takratnih občin Šmartno pod Šmarno goro in Šentvid nad Ljubljano. Danes, sto let kasneje, na istem območju čebelari 65 čebelark in čebelarjev, združenih v ČD Tacen. Čeprav so se razmere za čebelarjenje v teh stotih letih bistveno spremenile, je veselje do druženja s čebelami ostalo enako. Čebelarji se zavedamo pomembnosti ohranitve biotske raznolikosti svoje krajine, ki je v veliki meri odvisna prav od čebel in drugih opraševalcev, in skrbimo za njihovo preživetje, ki je vedno bolj ogroženo. Brez strokovne pomoči čebelarjev bi bil stalež čebeljih družin bistveno manjši, kot je danes.

Med pripravami na počastitev stoletnice delovanja društva smo se čebelarji dogovorili, da bo osrednja tema tega praznovanja spodbuditi krajanke k prijaznejšemu in spoštljivejšemu odnosu do čebel in drugih opraševalcev. Kupili smo sto medovitih dreves in jih razdelili članom, ki so jih posadili na svojih zemljiščih. Krajanom smo poslali 1250 zgibank, v katerih jih seznanjamo z našim delom in jih vabimo k sodelovanju pri ohranitvi pestrosti cvetočih rastlin v našem okolju. V sodelovanju s KUD Tacen smo 8. novembra pripravili srečanje s krajanom v obnovljeni hiši, v kateri je bil pred sto leti ustanovni občni zbor. Zahvala za to gre družini Jakopin, ki zdaj tu domuje. Na srečanju smo imeli predavanje o pomenu čebel in njihovih pridelkih.

Osrednji del praznovanja je bila svečana prireditev, ki smo jo imeli v dvorani Gasilskega društva Tacen 23. novembra 2019. Prireditev se je začela s prihodom praporščakov s prapori našega in sosednjih čebelarskih društev ter izvedbo

Jože Tomšič, predsednik ČD Tacen

slovenske in čebelarske himne. Prisotne je nagovoril Jože Tomšič, predsednik ČD Tacen, ki se je zahvalil za udeležbo in za prispevke pokroviteljev, ki so omogočili izvedbo programa. Kronologijo delovanja društva je predstavil Jurij Šilc. Veseli smo, da so se vabilu na proslavo odzvali Bojan Noč, predsednik ČZS, Damjan Crnek, podžupan Mestne občine Ljubljana, ki je društvu podelil skulpturo Zmajskega mostu v bronu, in predstavniki okoliških čebelarskih društev. V nagovorih, ki so jih imeli povabljeni, so bili vsi enotni o pomenu delovanja čebelarskih društev, ki so odločilni člen pri ohranitvi čebel. Ob zaključku prireditve sta Boštjan Noč in Jože Tomšič posadila lipo v spomin na pomembno obletnico. Praznovanje se je zaključilo z druženjem in pogostitvijo, ki so jo pripravile soproge čebelarjev in naše članice.

Tomo Strgulc

Foto: Tomo Strgulc

Obeležje čebelam ob praznovanju Čebelarskega društva Jesenice

Čebelarsko društvo Jesenice je 31. avgusta 2019 zaokrožilo praznovanje več obletnic (135., 100. in 90. obletnice), ki so se zvrstile zadnji dve leti, z odkritjem obeležja čebelam – kranjski sivki. Pomena čebel so se naši predniki zavedali zelo dobro. Zavest se je ohranila do danes in se še poglobila na področju apiterapije. Zgodnje organiziranje čebelarjev na Gorenjskem je vsaj med čebelarji kar poznano, same podrobnosti pa manj. V ČD Jesenice smo zato ob 135-letnici organiziranega delovanja (ki smo jo obeležili v letu 2018) izdali zbornik z naslovom *Ob praznovanju 1. svetovnega dneva čebel 2018 in 135-letnici organiziranega čebelarjenja na področju Jesenic*. V sklopu praznovanja Krajevne skupnosti Blejska Dobrava pa je ČD Jesenice zaokrožilo večino obletnic s čebelarsko svečanostjo. Ob visokih jubilejih čebelarske organiziranosti na svojem območju smo se z obeležjem poklonili tudi naši marljivi čebeli – kranjski sivki.

Na področju ČD Jesenice se je čebelarstvo sprva odvijalo in povezovalo po večjih kmetijah na Blejski Dobravi ipd. Leta 1781 je bila na Rodinah ustanovljena čebelarska bratovščina. Združevala je čebelarje iz okoliških vasi (Rodine, Smokuč, Hlebce, Zabreznica, Vrba, Doslovče, Radovljica, Žirovnica, Begunje, Hraše, Mošnje, Nova vas, Zapuže, Selo, Breg, Blejska Dobrava in Most) in je pridobila skoraj 400 članov. Čebelarstvo na jeseniškem območju je leta 1883 zaznamoval Janez Modic, ki je bil predsednik ustanovljenega Čebelarsko sadjerejskega društva za Kranjsko s sedežem na Jesenicah. To so bili uspešni začetki čebelarske organiziranosti lokalnih čebelarjev. Pomemben prispevek gre pripisati tudi Franju Jegliču, Mihaelu Ambrožiču idr. V novjšem obdobju pa je pomemben organizator čebelarski mojster Frančišek Edvard Medja, najbolj znan po inovativnem delu pri zatiranju varoj.

Slika zbornika

Poleg njega deluje na jeseniškem področju tudi čebelarji Boris König, ki se je med drugim ukvarjal tudi z vplivi na donos medu. Zgodovinsko je bilo kasneje čebelarjenje organizirano v obliki podružnic Slovenskega čebelarskega društva za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani. Na Jesenicah je bila podružnica ustanovljena 1919, na Blejski Dobravi pa leta 1928. V kasnejših letih so bile

oblikovane čebelarske družine sprva vpete v Zvezo čebelarskih podružnic Antona Janše (1939), nato je bila ustanovljena Čebelarska zadruga s sedežem na Jesenicah (1945). Zadruga so se leta 1951 ukinile in nastala so območna društva. Večina družin je bila dolgo vključena v ČD Radovljica. Nato so se čebelarji povezali v ČD Radovljica - Jesenice (1984). Leta 1997 se je društvo ločilo na jeseniško in radovljiško. Jeseniško vključuje čebelarske družine Jesenic in Antona Janše Breznica. Po izstopu ČD Antona Janše Breznica leta 1998 je nadaljevalo ČD Jesenice samostojno pot. Leta 2002 se je ČD Jesenice vključilo v ČZ Gorenjske. Prapor je društvo razvilo leta 2000. ČD Jesenice je tudi član ČZS.

ČD Jesenice skrbi za ohranitev čiste čebelje pasme kranjske sivke, za kulturno in naravno dediščino ter za tradicijo

Slika obeležja kranjski sivki

s področja čebelarstva. S stalnim poudarjanjem pomembnosti čebel za ohranitev naravnega ravnotežja želi vzpodbujati pozitiven odnos do čebelarjenja. Organizira predavanja za čebelarje za izboljšanje teoretičnega in praktičnega znanja, seznanja člane z novostmi s področja čebelarstva, promovira slovenski med in medene izdelke, sodeluje pri širjenju znanja med mlade in pri promociji medenega zajtrka. ČD Jesenice deluje sinhrono z dejavnostmi ČZ Gorenjske in ČZS.

ČZS je ob visokih obletnicah ČD Jesenice prepoznala pomembnost jubilejev s podelitvijo priznanja Antona Janše I. stopnje, ki ga je predsednik ČZS Boštjan Noč slovesno predal Julijanu Cveku, predsedniku ČD Jesenice. Skupaj sta odkrila tudi obeležje kranjski sivki.

V letu 2020 pa se 135-letnici organiziranega delovanja, 100-letnici podružnice Jesenice in 90-letnici podružnice Blejska Dobrava pridružuje še 20-letnica razvitja prapora ČD Jesenice.

Gaber Begeš

Mednarodni simpozij o apiterapiji v Mariboru

Ob obletnici rojstva dr. Filipa Terča (30. 3. 1844–28. 10. 1917), »očeta apiterapije moderne dobe«, in ob svetovnem dnevu apiterapije vas vabimo na mednarodni simpozij, ki bo potekal v Mariboru v soboto, 28. marca 2020, ob 8. uri v prostorih Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede na Pivoli 10, Hoče, v veliki dvorani Magnum.

Program:

8.00–8.45: sprejem.

9.00–9.30: pozdrav organizatorjev.

9.30–11.00: predstavitev apiterapevtskih nasvetov udele-

žencev izobraževanja apiterapije šeste generacije iz novo izdane žepne knjižice.

11.00–11.15: odmor.

11.15–12.00: razprava in prispevki gostov.

12.00–12.30: ustanovitev zbornice čebelarjev apiterapevtov Slovenije.

12.30–14.00: sprejem statuta zbornice.

15.00: obisk pobreškega pokopališča in položitev cvetja na grobnico dr. Filipa Terča.

ČZD Maribor, Sekcija za apiterapijo dr. Filipa Terča

Tečaj masaže z medom

ČZS organizira tečaj masaže z medom, ki bo v soboto, 21. marca 2020, od 9. do 15. ure v prostorih Čebelarske zveze Slovenije. Tečaj obsega teoretični in

praktični del, zato morajo udeleženci imeti s sabo eno veliko in eno majhno brisačo. Cena tečaja je 100 EUR. Izvajalec tečaja bo ČZD Maribor. Tečaj bo izpeljan, če bo zadostno število udeležencev, prav tako je število udeležencev omejeno

navzgor, zato pohitite s prijavo. Prijave sprejemamo do 13. marca. Prijave sprejema ga. Ines Zajc Žunić, ines.zunic@czs.si. Pri prijavi navedite ime in priimek, naslov ter tel. št./e-naslov.

ČZS

Potica malo drugače – jabolčna potica z medom

Čebelarstva zveza Slovenije v sodelovanju z Zvezo kmetov Slovenije na sejmu ApiSlovenija na Celjskem sejmu pripravlja poseben dogodek, na katerem bomo poudarili pomen lokalne hrane in največjo slovensko kulinarčno posebnost – potico. Članice Zveze kmetov Slovenije bodo spekle potico velikanko in s tem postavile svetovni rekord v velikosti naše potice. **Potica velikanka bo razstavljena 14. marca na Festivalu kave v dvorani C. Častna pokroviteljica potice velikanke je ministrica dr. Aleksandra Pivec, ki bo ob 11.00 odrezala prvi kos potice.** Po uradnem delu boste potico lahko kupili. Nakup potice in drugega pekovskega peciva bo možen tudi v nedeljo, 15. marca 2020. Za ljubitelje kave pa bo okus kave še mamljivejši. Številni ponudniki na Festivalu kave bodo ponudili kavo z odličnim medom slovenskih čebelarjev. Da bo vaša izkušnja ob uživanju kave še pristnejša, si boste lahko v isti dvorani ogledali napihljivi čebelnjak. Vljudno vabljeni.

SESTAVINE:
Kvašeno testo: 500 g moke, 3 dl mleka, 85 g masla, 85 g sladkorja, 4 rumenjaki, 1 žlica ruma, limonova lupina, 30 g kvasa, 1 dl mlačnega mleka, žlička sladkorja, žlička moke. **Nadev:** 500 g jabolka, 100 g medu, 1 vanilin sladkor, 1 jajce, cimet v prahu, sok limone.

SESTAVINE:

Kvašeno testo: 500 g moke, 3 dl mleka, 85 g masla, 85 g sladkorja, 4 rumenjaki, 1 žlica ruma, limonova lupina, 30 g kvasa, 1 dl mlačnega mleka, žlička sladkorja, žlička moke. **Nadev:** 500 g jabolka, 100 g medu, 1 vanilin sladkor, 1 jajce, cimet v prahu, sok limone.

PRIPRAVA:

Pripravimo kvasec: Zamešamo kvas, mlačno mleko, žličko sladkorja, žličko moke. **Pripravimo testo:** Mlačno mleko, maslo, sladkor, tri rumenjake, rum in limonovo lupino zamešamo. Zmes dodamo v moko, ki smo jo solili (pomešamo), nato dodamo kvasec ter gladko zgnetemo, da se loči od prstov in posode; pomokamo ga, pokrijemo in pustimo vzhajati. **Nadev:** Jabolka olupimo in naribamo. V ponvi segrejemo maslo, na katerega stresemo naribana jabolka in jih potem med mešanjem počasi pražimo dobrih pet minut. Nekoliko ohladimo in dodamo med, jajce, cimet, vanilin sladkor in pokapamo z limonovim sokom. Vzhajano testo zvrnemo na dobro pomokan prt, pomokamo testo, razvaljamo ga na centimeter debelo. Po testu enakomerno potresemo jabolka, zvijemo in položimo v pripravljen model, testo naj bo do polovice v višino, pokrijemo in pustimo vzhajati. Testo premažemo z zmesjo rumenjaka in mleka. Pečico segrejemo na 180 °C in pečemo približno 60 minut.

Svoj recept pošljite na e-naslov: natasa.strukelj@czs.si.

Avtorica recepta: Irena Ule

Licitacija za prodajo gostinske opreme

Vse zainteresirane čebelarje obveščamo, da prodajamo rabljeno gostinsko opremo: žar + plinski gorilnik (2 gorilnika), spodaj pečica (delujoč); plinski gorilnik (4 gorilniki), spodaj pečica (delujoč); plinski gorilnik (4 gorilniki) (delujoča 2 gorilnika); dvojno toplotno kopel (delujoča); enojni cvrtnik (delujoč); dvojna pica peč (delujoča); konvekcijsko peč (od vseh programov deluje samo pečenje); enojni cvrtnik (delujoč). Izklicna cena kompleta gostinske opreme: 800,00 EUR brez DDV. Gostinska oprema je skladiščena v Celju. Po predhodnem dogovoru, pri ge. Barbari Dimc 041/370 409, bo za zainteresirane možen ogled dne 9. 3. 2020 od 9.00 do 10.00 ure.

Ponudbe zbiramo na Čebelarstvu Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica do 16. marca 2020 do 12. ure v zaprti kuverti s pripisom *ne odpiraj* – odkup gostinske opreme. Nakup kompleta gostinske opreme se opravi po načelu videno-kupljeno. Komisija bo

še istega dne, 16. marca 2020 ob 12.15, ponudbe pregledala in podala odločitev tistemu, ki bo ponudil najvišjo ceno. V primeru več enakih ponujenih cen sledi žreb. Pritožbe niso možne.

Tajništvo ČZS

Dobrodelno-izobraževalna prireditev za sladkorčke

Dobrodelno-izobraževalno prireditev za sladkorčke bomo zaznamovali s skrbjo za lastno zdravje in gibanje, zato bomo **17. aprila 2020 organizirali vseslovenski pohod na sedež ČZS**. Čebelarstva društva prosimo, da se pohoda aktivno udeležijo in s tem vsi skupaj pokažemo, da nam je mar zase in za druge. Poleg poti predsednika ČZS (58 km) bomo hodili tudi iz smeri Dobrove pri Ljubljani in Trojan (20 km).

Sodelujočih, ki bodo aktivno sodelovali na pohodu je že sedaj veliko med njimi so tudi slepi in slabovidni ter invalidi na invalidskih vozičkih. Tako, da nekaj kilometrov za dober namen, zase in za druge zmoremo vsi. **Vse pa vabimo na dobrodelni koncert znanih glasbenikov, ki bo potekal isti dan ob 17.00 pred ČZS**. Z izobraževalno noto želimo opozoriti javnost, predvsem pa pristojne in odgovorne institucije, na problematiko, s katero se soočajo sladkorčki. Poudariti želimo pomen in možnost uživanja čebeljih pridelkov tudi pri

sladkorni bolezni in hkrati ozaveščati o zdravem načinu življenja. **Pripravili bomo smernice za uporabo čebeljih pridelkov v prehrani diabetikov**. Poleg naštetega bomo našim sladkorčkom pomagali tudi z zbiranjem denarnih sredstev preko SMS-sporočil s ključno besedo **sladkorckii** ali **sladkorckis** na številko 1919. Tako lahko prispevate 1 ali 5 EUR. Vstop na koncert bo mogoč s priponko, ki si jo lahko že sedaj zagotovite s klicem na 01/729 61 00 ali sporočilom na ines.zunic@czs.si.

ČZS

Častni pokrovitelj prireditve:
predsednik RS Borut Pahor.

Do 17. februarja 2020 so projekt podprli in napovedujejo aktivno udeležbo:

- predsednik državnega zbora RS Dejan Židan,
- ministrica MKGP Aleksandra Pivec,
- Trgovina HOFER d.o.o.
- Vzgojno izobraževalni zavod Frana Milčinskega Smlednik,
- Gostišče Pri čebelici,
- Celjski sejem,
- Nacionalni inštitut za javno zdravje,
- Zveza paraplegikov Slovenije,
- Zveza društev upokojencev Slovenije,
- Zveza tabornikov Slovenije,
- Osnovna šola Žirovnica,
- Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Celje
- Planinska zveza Slovenije
- Društvo Šola zdravja
- Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov.

Medijska pokrovitelja:

- Radio Aktual,
- Radio Veseljak.

IMENA VSEH PODPORNIKOV,
ki se nam bodo priključili naknadno, bomo tedensko objavljali na naši spletni strani www.czs.si.

OBČINA LUKOVICA

Čebelarstva zveza Slovenije (ČZS) v sodelovanju s **Pediatrično kliniko**, Kliničnim oddelkom za endokrinologijo, diabetes in bolezni presnove ter **Društvom za pomoč otrokom s presnovnimi motnjami** aprila vabi na vseslovensko dobrodelno prireditev v pomoč otrokom s sladkorno boleznijo ~ **sladkorčkom**.

Vse slovenske čebelarje in podpornike zato vabimo na dobrodelni pohod na Lukovico. Na sedež ČZS se lahko odpravite vsak od svojega doma ali z nami prehodite le zadnji del poti. Predsednik ČZS Boštjan Noč se bo iz domače Žirovnice na 58 km dolgo pot odpravil 17. aprila ob 2. uri zjutraj. Ob prihodu na Lukovico se bomo povesečili na dobrodelnem koncertu.

Kje vse bodo potekale **poti**, kdo vse se nam bo pridružil in kako lahko donirate za obolele otroke, vas bomo dnevno obveščali na [WWW.CZS.SI](http://www.czs.si).

ČZS v sodelovanju z Občino Lukovica ob zaključku pohoda, **17. aprila ob 17.00** v šotoru pred Čebelarskim centrom Slovenije organizira **dobrodelni koncert**.

Povezoval ga bo **Klemen Bunderla**. Za otroke bodo poskrbeli: **Ribič Pepe** • **Čarodej Toni** • **Klovn Žare**. Nastopili bodo: **Ana Dežman** • **Danijel Popović** • **Denis Porčič** • **humorist Denis Kregar - Tone Serpentinšek** • **Glumač Konrad Pižorn - Kondi** • **Glasbeno društvo Veseli Begunčani** • **Godba Lukovica** • **Komorni moški zbor Čebelarstva zveze Slovenije** • **Društvo kamniških mažoretk Veronika** • **Marko Vozelj** • **Miran Rudan** • **Policijski orkester** • **ansambel Poljanšek** • **Rok Ferengja/ Rok'n'Band** • **Rado Mulej** • **Riya - Patricija Štifter** • **ansambel Šani Šeni** • **Werner in Darja Gajšek**

Sladkorčkom in ostalim diabetikom bomo pripravili smernice za uporabo čebeljih pridelkov v njihovi prehrani.

**Čebelarska zveza Slovenije
tudi s svojo stojnico na 43.
ApiSloveniji**

Čebelarska zveza Slovenije bo tudi

letos s svojo stojnico na Celjskem sejmu. Na sejmu si lahko zagotovite **10-% sejemski popust** na ves nabor artiklov, ki jih ima Čebelarska zveza Slovenije v prodaji. Na sejmu bo možno kupiti če-

belarsko literaturo in oblačila za prosti čas. Če se odločite za večji količinski nakup, pa nam to javite v tajništvo, da pripravimo blago že vnaprej.

Tajništvo ČZS

18. čebelarski praznik Slovenije in 3. praznovanje svetovnega dne čebel v Dolenjskih Toplicah

Vabljeni na 18. čebelarski praznik ter praznovanje 3. svetovnega dne čebel, ki ga bomo obeležili v soboto, 23. maja 2020, v Dolenjskih Toplicah na prireditvenem prostoru na Jasi.

Na slovesnosti pričakujemo domače in tuje goste. Prireditve bo potekala od 11.00 do 12.30, nadaljevala se bo s kosilom in druženjem ob glasbi ansambla Petra Finka. Zbor praporščakov bo od 10.00 do 10.40.

Prijave in plačilo za kosila pričakujemo do **31. marca 2020**, saj boste s tem olajšali organizacijo. Cena kosila znaša 10 EUR. Na INFO točki pri prireditvenem šotoru boste od 8. do 14. ure lahko opravili registracijo prijavljenih čebelarjev in prevzeli kupone za kosilo.

Vspremljajočem programu, ki bo potekal od 9.00 dalje, si boste lahko ogledali čebelarsko razstavo v Kulturno-kongresnem centru Dolenjske Toplice, kmečko razstavo, delavnice, predstavitev čebelarstva, čebelnjak Franca Kapša v Rumanji vasi, Destilarno in čokoladnico Berryshka v Obrhu, čebelarski dom v Podstenicah v Kočevskem rogu, Hudičev turn in depo vozil v Soteski ali si izbrali kopanje v Wellness centru Balnea – po znižani ceni. Ob prijavi navedite želje ogledov.

Informacije dobite pri g. Antonu Andrejčiču, predsedniku ČD Straža - Dolenjske Toplice na e-naslov tone.andrej-cic@guest.arnes.si ali na tel. št.: 051/258 283 v popoldanskem času. Vabljeni!

ČD Straža - Dolenjske Toplice

Vabilo na 69. Občni zbor Čebelarske zveze Slovenije

V skladu z 2. odstavkom 18. člena Pravil ČZS sklicujem 69. redni Občni zbor Čebelarske zveze Slovenije v soboto, 7. marca 2020, ob 9. uri v prostorih Čebelarske zveze Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica. Predlog dnevnega reda:

1. Slavnostni začetek in izvolitev delovnih organov občnega zbora;
2. Razglasitev prejemnikov in podelitev odličij Antona Janše;
3. Podelitev predsednikovih priznanj;
4. Poročilo verifikacijske komisije;

5. Izvedba volitev za predsednika, člane Nadzornega odbora in člane Častnega razsodišča Čebelarske zveze Slovenije;
6. Razglasitev izvoljenih članov Upravnega odbora Čebelarske zveze Slovenije;
7. Poročilo o uresničitvi delovnega in finančnega načrta ČZS za leto 2019 in predsednikovo poročilo;
8. Poročilo Nadzornega odbora ČZS;
9. Razprava o poročilih;
10. Sprejem revidiranega poslovnega poročila ČZS za leto 2019;
11. Razrešnica predsedniku, članom nadzornega odbora in častnega razsodišča;

12. Razglasitev volilnega rezultata volitev za predsednika, člane Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ČZS;
13. Sprejem delovnega in finančnega načrta ČZS za leto 2020;
14. Delegatska vprašanja in predlogi.

Na občnem zboru imajo delegati pravico glasovati le po pisnem pooblastilu čebelarskega društva – polnopravnega člana ČZS. Delegati morajo biti člani Čebelarske zveze Slovenije. Vabimo vas, da se občnega zbora udeležite.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

V brajici izdana predstavitvena brošura o slovenskem čebelarstvu in čebeljih pridelkih

ČZS je v sodelovanju z Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije izdala posebno predstavitveno brošuro o slovenskem čebelarstvu in čebeljih pridelkih v brajevi pisavi. Častni pokrovitelj izdaje brošure je predsednik Državnega zbora RS mag. Dejan Židan. Brošura v brajevi pisavi je bila 27. januarja 2020 predstavljena v okviru svetovnega dneva brajice, v prostorih Državnega zbora RS. Poleg brošure pa so bili izdani tudi CD-ji z zvočno vsebino z enako vsebino.

ČZS s tem nadaljuje vključevanje »ranljivih« skupin v čebelarstvo, tokrat predvsem seznanja slepe in slabo-

vidne s čebelarstvom in čebeljimi pridelki. Izdajo predstavitvene brošure v prilagojenih oblikah za slepe in slabovidne je omogočila Loterija Slovenije, ki kot strateška naložba države skrbi za razpoložljivost in stabilnost virov slovenskih invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij.

V preddverju velike dvorane Državnega zbora sta 27. januarja 2020 ob 10. uri potekala obeležitev svetovnega dne brajice in odprtje razstave pripomočkov za slepe in slabovidne. V nagovoru so nas nagovorili vsi trije predsedniki omenjenih organizacij. Mag. Židan, je v svojem nagovoru poudaril enakopravnost vseh in seveda pomembnost vključevanja »ranljivih« skupin v vsakdanje življenje. G. Matej Žnuderl, predsednik Zveze slepih in slabovidnih Slovenije, pozdravlja tovrstne akcije in si želi vključevanja tudi drugih nevladnih organizacij v podobne projekte.

Boštjan Noč, predsednik ČZS, pa je že napovedal nadaljevanje tega projekta: »Nadaljujemo čebelarstvo zgodbo in s tem si želimo Čebelarski center Slovenije približati »ranljivim« skupinam ljudi«

Foto: Barbara Dimc

Foto: Barbara Dimc

Objava razpisa za izbor najstarejših, izvirnih in posebnih čebelnjakov

ČZS nadaljuje z vzpostavljanjem registra najstarejših, izvirnih in posebnih čebelnjakov. S to objavo želi ČZS pridobiti podatke o čebelnjakih na terenu, komisijsko oceniti njihovo starost, izvornost in posebnost, jih na osnovi tega uvrstiti na seznam kulturne dediščine ČZS ter jih promovirati kot slovensko posebnost in pomemben element naše stavbne dediščine. Pri vsem bo komisiji UO ČZS za čebelarstvo kulturno dediščino strokovno pomoč nudil avtor knjige Slovenski čebelnjaki, univerzitetni profesor dr. Borut Juvanec. S to dejavnostjo nameravamo slediti naslednjim ciljem:

1. Uvrstitev čebelnjaka v slovenski arhitekturi na mesto, ki si ga zasluzi (odkrivanje, inventarizira-

nje, dokumentiranje, vpis na seznam kulturne dediščine ČZS).

2. Dvig zavesti slovenskega človeka na področju stavbne kulturne dediščine.
3. Ohranjanje slovenske prvobitnosti.
4. Dvig vrednosti slovenske kulture na področju arhitekture in čebelarstva v EU in v svetu.

Kategorije in način izbora čebelnjakov:

1. **kategorija – starost čebelnjaka.** Način izbora: strokovnjaki (čebelarji, arhitekti in etnologi) bodo na osnovi prispele dokumentacije, preverjanja in ogleda na terenu določili starost posameznega čebelnjaka.
2. **kategorija – značilni čebelnjaki.** Način izbora: strokovnjaki (čebelarji, arhitekti in etnologi)

bodo na osnovi prispele dokumentacije, preverjanja in ogleda na terenu glede na vgrajeni material, obliko, sestavo in postavitve določili značilnosti posameznega čebelnjaka.

3. **kategorija – posebni čebelnjaki.** Način izbora: strokovnjaki (čebelarji in arhitekti) bodo na osnovi prispele dokumentacije, preverjanja in ogleda na terenu glede na izvedbo določili posebnosti posameznega čebelnjaka.

Prijava na razpis: Razpisna dokumentacija je od 1. marca 2020 dosegljiva na spletni strani ČZS. Čebelarstva društva in posamezne čebelarje vabimo, da do 30. oktobra 2020 pošljete vloge po tem razpisu na naslov ČZS ali e-naslov: barbara.dimc@czs.si.

Komisija UO ČZS za čebelarstvo kulturno dediščino

Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo

Čebelarje, vključene v sistem Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo, obveščamo, da je možna nabava posebnih nalepk za med višje kakovosti. Nalepke naročite pri TCR Inpro d.o.o., Lož, Cesta 19. oktobra 57, 1386 Stari trg pri Ložu, pri gospe Renati Žnidaršič, renata.znidarsic@tcr-inpro.si (pisno naročilo). Rok dobave nalepk je pribl. sedem dni. Obvezne podatke na nalepki vam natisnejo kar v tiskarni. Nalepke so preproste za odstranjevanje s kozarcev (ne puščajo lepila). Dobavljive so za vseh sedem zaščitene vrste oz. tipov medu.

Kolut nalepk (100 kosov)

Nalepke za velike kozarce (720 ml)
Nalepka za srednje kozarce (370 ml, 212 ml)
Nalepka za majhne kozarce (98 ml)

Cena

7,5 EUR + DDV
5,2 EUR + DDV
4,7 EUR + DDV

Število novih članov SMGO-ja januarja 2020

0

Število članov, ki so izstopili januarja 2020

0

Število vseh članov SMGO-ja januarja 2020

430

Za vključitev v kakovostno shemo »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo« navežite stik z dr. Natašo Lilek: po tel.: 040/436 519 ali 01/729 61 29 oz. na e-naslov: natasa.lilek@czs.si. Več informacij najdete na spletni strani www.slovenskimed.si pod rubriko SMGO.

Zelena prihodnost je prihodnost tudi za čebele – vabilo na strokovno razpravo in odprtje

ČZS, JSSČ organizira v **petek,**

3. aprila 2020, ob 16. uri na sedežu Čebelarke zveze Slovenije strokovno razpravo o medovitih rastlinah in zelenih strehah. Na njej bodo sodelovali strokovnjaki z obeh področij, ki jih bomo objavili v naslednji številki Slovenskega čebelarja. **Po zaključku**

strokovne razprave bo sledilo odprtje zelene strehe in novega parkirišča ob Čebelarskem centru Slovenije ter dodatnih prostorov za namen opravljanja gostinskih dejavnosti. Vljudno vabljeni!

ČZS

Vabilo na posvet tržno usmerjenih čebelarjev

ČZS, JSSČ organizira posvet za tržno usmerjene čebelarje. Posvet bo potekal v prostorih ČZS 19. marca 2020 ob 16.00. V Uredbi 917/2004 EU z dne 29. aprila 2004 je bilo opredeljeno, da je poklicni čebelar tisti, ki ima v lasti 150 družin ali več. Zato je ČZS, kot izhodišče za tržno usmerjene čebelarje, vzela tiste, ki imajo 150 ali več čebeljih družin. Na ČZS ocenjujemo, da je približno 95 % teh čebelarjev včlanjenih preko svojih društev v ČZS. **Program posveta:**

1. Uvodni pozdrav: **Boštjan Noč**, predsednik Čebelarke zveze

- Slovenije; **Marija Sivec**, kandidatka za podpredsednico ČZS; **dr. Aleksandra Pivec**, ministrica Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS.
2. Kaj so prednosti morebitne ustanovitve združenja proizvajalcev – **Uroš Zgonec, MKGP.**
3. Enotni nastop ter enotna promocija na domačem in tujem trgu – **Anka Lipušček Miklavič, direktorica Mlekarne Planika.**
4. Možnosti črpanja sredstev EU iz PRP-ja za čebelarje – **Uroš Zgonec, MKGP.**
5. Digitalno trženje – **Boštjan Kováč, Kokos Agency d.o.o.**
6. Pomen vključevanja v sheme kakovosti in ekološko čebelarstvo

ter možnosti pridobivanja sredstev v ta namen – **Maja Žibert, MKGP.**

7. Ustanovitev komisije UO ČZS za tržno usmerjene čebelarje (izmed prisotnih se bo izvolila petčlanska komisija UO ČZS).

Čebele so znane po svoji delavnosti in marljivosti, pa tudi po dobri organiziranosti, povezanosti in usklajenosti. Zgledujemo se po čebelah. V sodelovanju je moč, ki odpira nove poslovne priložnosti in nove možnosti obstoja in prepoznavnosti na trgu. Vabimo vas, da se pridružite posvetu v čim večjem številu! Svojo prisotnost sporočite na e-naslov: natasa.strukelj@czs.si.

Nataša Klemenčič Štrukelj, vodja projekta

Ne zamudite obnovitvenega seminarja za preskuševalce medu

Skladno s Pravilnikom o senzoričnem ocenjevanju medu in Pravilnikom o pravicah in obveznostih preskuševalcev medu mora preskuševalce **najmanj enkrat na tri leta** opraviti obnovitveni seminar s preverjanjem senzoričnih zaznav. Zadnji obnovi-

tveni seminar je bil izveden leta 2018, zato pozivamo vse aktivne preskuševalce, da se udeležijo obnovitvenega seminarja s testiranjem senzorične občutljivosti. Organizatorji letošnjih ocenjevanj medu bodo pozvani, da k sodelovanju povabijo le aktivne in preverjene preskuševalce medu, saj se lahko le na takšen način zagotovi kakovostna izvedba ocenjevanja.

Obnovitveni seminar za preskuševalce medu bo potekal v sredo, 8. aprila 2020, z začetkom ob 13.00, v prostorih Oddelka za živilstvo, Biotehniška fakulteta, Jamnikarjeva 101, Ljubljana.

Seminar obsega šest pedagoških ur.

Zaradi organizacije prosimo za čimprejšnjo prijavo, najkasneje do 2. aprila 2020, na naslov marinka.jan@bf.uni-lj.si. Prijava je potrjena s plačilom kotizacije v višini 48,00 EUR do izvedbe seminarja (podatke za plačilo boste prejeli ob prijavi).

BF in ČZS

MEDNARODNO OCENJEVANJE MEDENIH PIJAČ

Pomurski sejem vas v sodelovanju s Čebelarsko zvezo Slovenije in Čebelarsko zvezo društev Maribor vljudno vabi na Mednarodno ocenjevanje medenih pijač, ki bo potekalo v Gornji Radgoni od 16. do 17. julija 2020.

Strokovna komisija bo skladno s pravilnikom ocenjevala **MEDENE LIKERJE, MEDENE LIKERJE Z DODATKI, MEDENO ŽGANJE, MEDICE IN PENEČE MEDICE.**

Več podrobnosti bo objavljenih v naslednji številki revije Slovenski čebelar, za vse dodatne informacije pa vam je z veseljem na voljo: [Boris Nicolas Erjavec](mailto:Boris.Nicolas.Erjavec), T: 021 5642 115, E: boris.erjavec@pomurski-sejem.si.

Čebelarska zveza društev Maribor

Ob pomoru čebel

Ob pomoru čebel čebelar obvesti regi-

onalni center za obveščanje v RS po tel. št. 112 vsak dan v tednu od 7. do 19. ure (delavniki in dela prosti dnevi). Pristojni

center za obveščanje v RS VEDNO obvesti pristojno enoto NVI. Veterinar NVI vedno prvi opravi pregled čebel in izda izvid.

Ustanovitev komisije

»Podmladek ČZS«

UO ČZS je na seji 20. 2. 2020 na pobudo predsednika ČZS ustanovil novo

komisijo UO ČZS in sicer komisijo »Podmladek ČZS«, kjer bomo mladim čebelarjem do 30 let dali možnost oblikovanja idej in predlogov za razvoj čebelarstva v Sloveniji. Najmanj dva njihova predloga bomo vsako leto uvrstili v

program ČZS. Prosimo, da društva sporočijo podatke o kandidatih na e-naslov: barbara.dimc@czs.si najkasneje do 23. marca 2020. Kandidat za člana te komisije mora biti mlajši od 30 let.

Tajništvo ČZS

Posebno obvestilo: Letos Zbornik ApiSlovenija s Priročnikom dobre čebelarke prakse prejmejo predstavniki ČD na občnem zboru ČZS

Predsednike čebelarških društev in pooblaščenke obveščamo, da bo v sklopu rednega občnega zbora ČZS v soboto, 7. marca 2020, potekal prevzem Zbornikov ApiSlovenija s Priročnikom dobre čebelarke prakse. Prosimo vas, da poskrbite za prevzem za vaše člane.

Za vse druge, ki niso člani, bo prevzem možen od 23. marca naprej do izpraznitve zaloga osebno na ČZS ali po pošti. Več informacij: zlatica.kovacevic@czs.si, 01/729 61 24.

ČZS

Pomlad in terensko svetovanje pri čebelarjih

Prvi izleti čebel iz panjev nakazujejo, da se bodo začeli spomladanski posegi v čebeljih družinah. S tem pa tudi razna vprašanja glede razvoja čebeljih družin. Odgovore lahko prejmemo v okviru Javne svetovalne službe v čebelarstvu pri terenskih svetovalcih v čebelarstvu. Ti so v pomoč vsem čebelarjem na območju RS. Tudi tistim, ki bodo letos stopili v čebelarstvo in bodo potrebovali pomoč pri ravnanju s čebeljimi družinami.

Tako je sedaj čas, da se stopi do lokalnega terenskega svetovalca v čebe-

larstvu za osebno svetovanje o oskrbi čebeljih družin v pomladanskem času, da se pripravijo satnice in oskrbijo čebelje družine z vodo. Sedaj je tudi čas zasaditve medovitih rastlin v okolici čebelnjaka oz. stojišča, morda se s svetovalcem lahko pogovorimo, katero medovito rastlino zasaditi.

Poglavitna naloga terenskih svetovalcev v čebelarstvu sta tako svetovanje kot tudi pomoč čebelarjem s področja pregledovanja čebeljih družin, razvoja čebeljih družin, higiene v čebelarstvu. Pomoč in svetovanje nudijo tudi s področja izpolnjevanja čebelarke dokumentacije in terenske analize medu. In-

formativna terenska analiza medu nam je v pomoč pri izvoru medu. Z njimi se lahko pogovorimo tudi glede vključevanja v kakovostne sheme medu.

V pomladnem času pa bodo terenski svetovalci na svojih območjih izvajali delavnice po čebelarških društvih. Predsedniki čebelarških društev stopite do terenskih svetovalcev in se dogovorite za delavnice v svojem društvu. Tako bodo vaši člani pridobili nova znanja in spoznanja s področja čebelarstva.

Podatki za stik terenskih svetovalcev so objavljeni na spletni strani ČZS, prejmete pa jih tudi na tel. št. 040/436 517.

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ

Urniki svetovalnih delavnic terenskih svetovalcev JSSČ v marcu

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
1. mar.	11.00	Delavnica izpolnjevanja SDHNC	Franc Podrižnik	Gostišče Firšt, Logarska dolina 1a, Solčava	g. Golob 041/353 023
16. mar.	18.00	Izvajanje osnovne odbire v čebelarstvu ter dobra tehnološka praksa v čebelarstvu	Franc Tratnjek	Medgeneracijski center Bukovje	g. Sobočan 031/267 648
24. mar.	16.00	Pridelava medu in sheme kakovosti	Franc Podrižnik	Čebelarški dom Hrastnik	ga. Kandolf Borovšak 040/436 514

Urniki usposabljanj v marcu

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. **Člani ČZS morajo na usposabljanja ob-**

vezno prinesiti izkaznico ČZS! Iz objektivnih razlogov bo urnik lahko naknadno spremenjen in dopolnjen. Vse spremembe bodo objavljene na naši spletni strani www.czs.si. **Na**

usposabljanja o Apitehničnih ukrepih, Smernicah dobrih higienskih navad (osnovne in obnovitvene) s seboj obvezno prinesite veterinarski dnevnik.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
2. mar.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Tomaž Samec	Čebelarški dom ČD Beltinci	g. Časar 041/471 088

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
2. mar.	16.00	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo in čebelarstva zakonodaja s področja prodaje in trženja	Nataša Klemenčič Štrukelj	Večnamenski center Cerkno, Bevkova ulica 22, Cerkno	g. Pegan 031/292 577
2. mar.	17.00	Pridelava in predelava voska	Vlado Auguštin	Kulturno in upravno središče Sveti Jurij ob Ščavnici, Ulica Bratka Krefta 14, Sveti Jurij ob Ščavnici	g. Žinkovič 031 524 792
3. mar.	16.00	Apitehnični ukrepi	Simon Golob	Čebelarški dom Hrastnik	ga. Kandolf Borovšak 040/436 514
4. mar.	16.00	Možnost pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	Tanja Magdič	Gasilski dom Stična, Stična 144, Ivančna Gorica	ga. Pevec 031/351 121
4. mar.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Dr. Nataša Lilek	KS Leskovec, Ulica 11. novembra 24, Leskovec pri Krškem	g. Kerin 040/438 148
5. mar.	16.30	OSNOVNE Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Tomaž Samec	Kulturni center Rogaška Slatina, soba 34, Celjska cesta 3a, Rogaška Slatina	g. Janžek 031/608 879
5. mar.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Dr. Andreja Kandolf Borovšak	Zadružni dom Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43, Dobrunje	ga. Počervina 040/666 208
5. mar.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	Dr. Peter Kozmus	Občina Kobilje, Kobilje 56	g. Smej 041/354 931
6. mar.	18.00	Čebelji vosek	Aleksander Mikuš	OŠ Šenčur, Pipanova cesta 43, Šenčur	g. Kavčnik 040/858 085
9. mar.	16.00	OSNOVNE Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Dr. Andreja Kandolf Borovšak	Center biotehnike in turizma – Grm Novo mesto, Sevno 13, Novo mesto	g. Kobe 041/940 606
9. mar.	16.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov	Nataša Klemenčič Štrukelj	Čebelarški dom ČD Zagorje (pri piceriji Čebelica), Valvazorjeva 2, Izlake	ga. Paš 040/164 945
9. mar.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Tomaž Samec	Restavracija Gastro, Rajšpova ulica 12, Ptuj	g. Repič 031/484 527
10. mar.	16.00	Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	Franc Podrižnik	Športni paviljon Sv. Vid, Sv. Vid 26, Vuzenica	ga. Žvikart 041/375 107
11. mar.	17.00	Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	Vladimir Fajdiga	Kulturni dom Šmartno ob Paki	g. Podrižnik 041/420 821
11. mar.	17.00	Priprava čebeljih družin na pašo*	Jure Justinek	Dom kulturnih dejavnosti Dramlje	g. Jager 051/610 398
11. mar.	17.00	Čebelje paše v Sloveniji*	Franc Šivic	ČRIC, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Perčič 041/523 781
11. mar.	17.00	Pridelava in predelava voska	Vlado Auguštin	Kulturni dom na Skaručni, Skaručna 42, Vodice	g. Gosar 041/767 595 od Štuparja nima tel.
11. mar.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Dr. Nataša Lilek	Gasilski dom Dolenjske Toplice, Ulica Maksa Henigmmana 33, Dolenjske Toplice	g. Andrejčič 051/258 283
12. mar.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	Dr. Peter Kozmus	Družbeni center na Krki, Čukovina na Krki, Krka 1a	g. Volaj 030/996 007
12. mar.	17.00	Tehnologija čebelarjenja z različnimi vrstami listovnih panjev	Simon Golob	Narodni dom Logatec, Tržaška 44, Logatec	g. Nagode 041/429 465
13. mar.	16.30	Oskrba čebeljih družin skozi leto*	Dr. Stanislav Kapun	Vaški dom KS Gorice pri Lendavi, Lendavske gorice	g. Časar 041/471 088
17. mar.	17.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto*	Franc Podrižnik	Dvorana Konjičanka, Stari trg 44, Slovenske Konjice	g. Žvikart 041/548 135
17. mar.	18.00	Oskrba čebeljih družin za uspešno prezimovanje*	Vladimir Fajdiga	Pri Atelšku, Povir 52, Sežana	g. Gombač 031/307 940
18. mar.	16.30	OSNOVNE Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Dr. Nataša Lilek	Dvorana Srednje šole Venon Pilon, Cesta 5. maja 12, Ajdovščina	g. Božič 051/620 777
18. mar.	17.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto*	Vladimir Fajdiga	Dom KS Vrhnika, Tržaška cesta 11, Vrhnika	g. Keršmanc 031/471 194
18. mar.	17.00	Čebelji strup (1. del/teorija, 2. del bo v začetku maja)	Vlado Pušnik	Čebelarški center Lesce, Rožna dolina 50A, Lesce	g. Perčič 041/523 781
18. mar.	17.00	Tehnologija čebelarjenja z različnimi vrstami listovnih panjev	Simon Golob	Knjižnica Cirila Kosmača, Tumov drevored 6, Tolmin	g. Podgornik 040/800 402

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
18. mar.	17.00	Dobra tehnološka praksa	Vlado Auguštin	Zadružni dom Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43, Dobrunje	ga. Počervina 040/666 208
19. mar.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	Dr. Peter Kozmus	Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Pivola 8, Hoče	g. Vogrinec 041/818 705
19. mar.	17.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto*	Brane Borštnik	Narodni dom Logatec, Tržaška 44, Logatec	g. Nagode 041/429 465
19. mar.	17.00	Čebelje paše v Sloveniji*	Franc Šivic	OŠ Selca	g. Čenčič 031/741 371
19. mar.	18.00	Medena kulinarika – delavnica*	Rihard Baša	Pri Atelšku, Povir 52, Sežana	g. Gombač 031/307 940
20. mar.	17.00	Izbrana poglavja biologije čebel*	Dr. Stanislav Kapun	Kulturno upravno središče Sv. Jurij ob Ščavnici, Videm 14, Sv. Jurij ob Ščavnici	g. Žinkovič 031/524 792
20. mar.	17.00	Prepoznavanje medovitih rastlin*	Franc Šivic	Gasilski dom Stična, Stična 144, Ivančna Gorica	ga. Pevec 031/351 121
20. mar.	18.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto*	Brane Borštnik	Dom čebelarjev ČD Škofja Loka, Brode 37, Škofja Loka	g. Novak 041/590 166
21. mar.	9.00	Medena kulinarika – delavnica*	Marija Arh Ivanšek	Lokacija bo sporočena naknadno. Obvezne prijave, število prostih mest omejeno.	g. Trontelj 040/649 399
23. mar.	17.00	Prepoznavanje medovitih rastlin*	Franc Šivic	Gasilski dom Dolenjske Toplice, Ulica Maksa Henigmmana 33, Dolenjske Toplice	g. Andrejčič 051/258 283
24. mar.	17.00	Označevanje in tehnologija pridelave cvetnega prahu*	Brane Borštnik	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Kovačevič 01/729 61 24
24. mar.	17.00	Označevanje in tehnologija pridelave cvetnega prahu	Brane Borštnik	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Kovačevič 01/729 61 24
25. mar.	17.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto*	Franc Podrižnik	Čebelarški center Slovenska Bistrica, Zgornja Bistrica, pri vodnem zajetju	g. Prah 041/768 351
26. mar.	16.00	Izračun lastne cene	Tanja Magdič	Center biotehnike in turizma – Grm Novo mesto, Sevno 13, Novo mesto	g. Kobe 041/940 606
26. mar.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	Dr. Peter Kozmus	Knjižnica Cirila Kosmača, Tumov drevored 6, Tolmin	g. Podgornik 040/800 402
26. mar.	17.00	Prepoznavanje medovitih rastlin*	Franc Šivic	OŠ Blaža Kocena Ponikva, Ponikva 29a, Ponikva	g. Špur 041/351 788
26. mar.	18.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto*	Brane Borštnik	Ribiški dom Litija, Savska cesta 3, Litija	g. Rozina 031/480 055
27. mar.	17.00	Gozdne paše*	Franc Šivic	Dvorana KS Šentjanž, Šentjanž 22, Občina Sevnica	g. Kolenc 041/342 070
27. mar.	17.00	Apiterapija*	Brane Borštnik	Picerija Briški, Trg zbora odposlancev 56, Kočevje	g. Majerle 041/415 314
27. mar.	17.00	Izbrana poglavja biologije čebel*	Dr. Stanislav Kapun	Razvojni center narave, Bistriška 68, Poljčane	g. Obrhan 040/796 313
28. mar.	9.00	Medena kulinarika – delavnica*	Marija Arh Ivanšek	Okrepčevalnica Škrabec, Rob 11, Rob. Obvezne prijave, število prostih mest omejeno.	g. Borštnik 031/336 905
30. mar.	18.00	Gozdne paše*	Franc Šivic	Modra dvorana, Jakličev dom, Videm Dobropolje 34	g. Cimerman 031/780 533
31. mar.	18.00	Izbrana poglavja biologije čebel*	Brane Borštnik	Zadružni dom Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43, Dobrunje	ga. Počervina 040/666 208
2. apr.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	Dr. Peter Kozmus	ČRIC, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Perčič 041/523 781
2. apr.	17.00	Vzreja in dodajanje čebeljih matic	Dr. Stanislav Kapun	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Kovačevič 01/729 61 24
3. apr.	16.00	Prepoznavanje medovitih rastlin*	Franc Šivic	Športni paviljon Sv. Vid, Sv. Vid 26, Vuzenica	ga. Žvikart 041/375 107

* Usposabljanja iz javnega naročila za izvedbo usposabljanja v čebelarstvu

Mali oglasi

PRODAM

Svež, zamrznjen cvetni prah (Dolenjska), tel.: 031/474 758.

Cvetni prah, zamrznjen, osmuhan v neokrnjeni naravi Bohinja, tel.: 031/330 972.

Cvetni prah, zamrznjen ali posušen (pošiljanje po pošti) ter zažičene AŽ-satnike, tel.: 041/236 256.

Čebelji vosek in propolis, tel.: 031/615 927.

Akacijev, cvetlični, lipov, kostanjev in ajdov med, cena po dogovoru, možna dostava, tel.: 031/760 621.

Akacijev, cvetlični, lipov, gozdni in ajdov med, tel.: 041/784 775.

Akacijev, cvetlični, lipov, kostanjev in gozdni med ter matični mleček, tel.: 041/587 573.

Akacijev, cvetlični in kostanjev med, pregledan, možna dostava po vsej Sloveniji, tel.: 040/217 542.

Akacijev, cvetlični, kostanjev in gozdni med v 80-kilogramskih sodih ter nakladne AŽ 10-satne panje, rabljene eno sezono, tel.: 041/881 830.

Cvetlični, lipov in kostanjev med, možna dostava, tel.: 031/651 378.

Cvetlični in kostanjev med ter čebelje družine na 5 in 7 AŽ-satih, z lanskimi maticami, možna menjava za vosek, tel.: 041/385 620.

Lipov med, tel.: 051/815 772.

Kostanjev med in čebelje družine na 4, 5, 7 ali 9 satih (Novo mesto), tel.: 041/703 051.

Razne sorte medu, posušen cvetni prah, propolis, vosek, tovornjak 125 t 12, registriran, s 70 naseljenimi AŽ-panji, tel.: 031/787 235.

Večjo količino akacijevega, cvetličnega, kostanjevega medu iz kakovostne sheme SMGO ter čebelje družine na 7 satih (Žetale), tel.: 040/814 270.

Rezervne čebelje družine na AŽ-satih (okolica Kobarida), tel.: 041/345 359.

Čebelje družine na AŽ-satih, sprejemam rezervacije (okolica Kranja), tel.: 031/694 913.

Čebelje družine (Štore pri Celju), tel.: 031/444 412.

Čebelje družine, s panji ali brez, lanske matice, ter lipove, vrtane AŽ-satnike in satnice (Škofja Loka), tel.: 031/753 345.

Čebelje družine na AŽ-satih (okolica Naklega), tel.: 051/852 053.

Čebelje družine na AŽ-satih (Žužemberk), tel.: 031/426 702.

Čebelje družine na AŽ-satih, aprila, tel.: 041/603 073.

Čebelje družine na AŽ-satih, cena po dogovoru (Kočevska), tel.: 041/788 826.

Čebelje družine na AŽ-satih ter nekaj rabljenih AŽ-panjev (okolica Sevnice), tel.: 041/927 840.

Čebelje družine na AŽ-satih ter ometence z 1,2 kg čebel, tel.: 041/759 100.

Čebelje družine na AŽ-satih in tovornjak s čebelami TAM 5000, tel.: 041/214 980.

Čebelje družine na AŽ- in LR-satih z lanskimi maticami in talilnik medu s termostatom, tel.: 041/329 435.

Čebelje družine na 5 AŽ-satih, aprila (okolica Tolmina), tel.: 041/876 838.

Čebelje družine na 5 AŽ-satih in eno na 10 AŽ-satih (okolica Kobarida), tel.: 041/290 707.

Čebelje družine na 5, 7 ali 10 AŽ-satih (okolica Ptuja), tel.: 041/871 923.

Čebelje družine na 5, 7 ali 10 AŽ-satih, prevzem možen v drugi polovici meseca aprila, tel.: 051/342 237.

Čebelje družine na 5, 7 in 10 satih, s panji ali brez, tel.: 041/614 683.

Čebelje družine na 5, 6, 7, 9, 10 AŽ-satih, z lanskimi maticami, v začetku aprila, tel.: 051/661 541.

Čebelje družine na 6, 7, 10 AŽ-satih in 1/1 LR-satih, skupaj s panji, vse matice so lanske, tel.: 040/165 921.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (Spodnja Idrija), tel.: 031/573 984.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (Primorska), tel.: 041/299 192.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (okolica Vrhnike), tel.: 041/727 131.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (okolica Cerknega), tel.: 031/232 003.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih in na 10 LR-satih, možna menjava za nove 10-satne LR-panje, tel.: 040/509 091.

Čebelje družine na 7 ali 9 AŽ-satih (Novo mesto), tel.: 031/796 931.

Čebelje družine na 7, 9 in 10 satih, lanski narejenci, cena po dogovoru (Kočevje), tel.: 031/427 958.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih (Dolenjska), tel.: 031/568 427.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih (Ljubljana), tel.: 041/960 679.

Čebelje družine na 7 ali 10 AŽ-satih, cena po dogovoru (okolica Kranja), tel.: 031/694 913.

Čebelje družine na 7 ali 10 AŽ-satih, možnost izbire, marca ali aprila, tel.: 031/766 533 ali 03/572 73 43.

Čebelje družine na 9 AŽ-satih, sprejemam rezervacije (okolica Celja), tel.: 031/506 125.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih (okolica Rogaške Slatine), tel.: 041/822 366.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih, lahko s panji, popust nad deset družin, sprejemam rezervacije (okolica Ljubljane), tel.: 041/812 057.

Čebelje družine z lanskimi maticami na 10 ali 20 satih, s panji ali brez, tel.: 040/984 013.

Čebelje družine na 10 LR-satih in na 7 in 10 AŽ-satih, matice 2019 (okolica Ptuja), tel.: 031/584 495.

Čebelje družine na 10 satih 2/3 LR in AŽ, panjsko opremo ter rabljene 2/3 LR-panje (brez satnikov), tel.: 031/699 505.

Čebelje družine na 1/1 LR-satih (Posavje), tel.: 041/763 271.

Čebelje družine na 1/1 in 2/3 satih z lanskimi maticami, nove panje menjam za vosek ali opremo, tel.: 031/734 283.

Čebelje družine na AŽ- in LR-satih (Novo mesto), tel.: 031/260 384.

Čebelje družine na LR-satih, s panji ali brez, tel.: 031/421 216.

Čebelje družine na LR-satih, ugodno, ter LR-satnice iz deviškega voska (Vrhnika), tel.: 041/559 279.

Čebelje družine na LR-satih, močne, zdrave (Dolenjska), tel.: 031/434 506, 07/818 45 98.

Čebelje družine na 1/1 LR-satih in čebelarstvo opremo, 2/3 LR-naklade, satniki, tel.: 051/332 684.

Čebelje družine na 10 1/1 LR-satih in 16 polovičnih malo rabljenih LR-naklad s satniki (Ribnica), tel.: 041/290 841.

Nekaj čebeljih družin na AŽ-satih in LR-satih, s panjem (Dolenjska), tel.: 040/838 956.

Nekaj čebeljih družin na 5 ali 7 AŽ-satih, vse z lanskimi maticami (osrednja Slovenija), tel.: 070/267 502.

Nekaj čebeljih družin na 7 satih z lanskimi maticami, tretirane proti varozi, (Ljubljana), tel.: 041/250 200.

Nekaj čebeljih družin na 10 AŽ-satih (okolica Nove Gorice), tel.: 031/790 361.

Nekaj čebeljih družin na (nakladnih) AŽ-satih (okolica Mozirja), tel.: 041/665 178.

Nekaj čebeljih družin na 1/1 LR-satih (okolica Kopra), tel.: 031/830 552.

Osem AŽ prašilčkov 7-satarjev, rabljenih eno sezono, tel.: 051/807 925.

Osem čebeljih družin na 10 AŽ-satih ter sadike dreva (Kočevje), tel.: 031/389 605.

10 rezervnih družin, aprila, ter akacijev, cvetlični, lipov in gozdni med (Pivka), tel.: 041/575 640 ali 05/753 02 21.

10 čebeljih družin na 5, 7 in 9 AŽ-satih (Dolenjska), tel.: 041/639 597.

10 čebeljih družin na 10 AŽ-satih, tel.: 031/505 566.

10 čebeljih družin z lanskimi maticami na mladih AŽ-satih ter deset na LR-satih, začetek aprila (Lenart), tel.: 031/556 244.

10 čebeljih družin – komplet, primerno za začetnike, ter nekaj na 7 satih, konec marca, začetek aprila (Primorska), tel.: 031/734 505.

10 čebeljih družin na AŽ-satih z lanskimi maticami, z ali brez panjev iz stirodura (Murska Sobota), tel.: 031/695 830.

12 čebeljih družin na 7 AŽ-satih, lanske matice, aprila, ugodno, tel.: 031/604 309.

15 čebeljih družin na 7 in 9 satih, lanski narejenci in matice (Sevnica), tel.: 041/215 279.

20 čebeljih družin na 5 AŽ-satih (okolica Nove Gorice), tel.: 031/440 168.

20 čebeljih družin na 7 in 10 AŽ-satih ter 20 rabljenih AŽ-panjev (Dravska dolina), tel.: 040/519 189.

30 čebeljih družin na 5 in 7 AŽ-satih, lanske matice (Ribnica na Dolenjskem), tel.: 031/655 986.

40 čebeljih družin na AŽ-satih, tel.: 041/351 985.

Več čebeljih družin na 5 AŽ-satih, cena po dogovoru (okolica Podčetrtna), tel.: 031/718 949, 03/582 31 38.

Več čebeljih družin na 7 AŽ-satih in zabojnik za 8 panjev 11S, s panji in čebelami (Kočevje), tel.: 031/345 731.

Več čebeljih družin na 7, 9 in 10 AŽ-satih (Sevnica), tel.: 041/961 766.

Več čebeljih družin z AŽ-panji ali brez, panji so novi, tel.: 041/312 064.

Več čebeljih družin na 10 1/1 LR-satih ter na 5 in 10 AŽ-satih, konec marca in aprila (Škofljica), tel.: 031/510 274.

Več čebeljih družin, skupaj z AŽ-panji (Ljubljana), tel.: 041/990 360.

Več čebeljih družin na 10, 20 ali 30 2/3 LR-satih, s panjem ali brez, tel.: 041/772 399.

Več naseljenih standard LR-panjev ter čebeljih družin na AŽ-satih, čebele so očiščene varoj, ugodno, tel.: 041/722 875.

Več zdravih čebeljih družin na AŽ-satih, tel.: 041/868 121.

Več zdravih čebeljih družin na 5, 7, 9 in 10 AŽ-satih (Ljubljana), tel.: 031/587 523.

Zdrave čebelje družine na AŽ- in 2/3 LR-satih (okolica Kamnika), tel.: 051/847 703.

Zdrave in močne čebelje družine z lanskimi maticami na 7 ali 8 AŽ-satih, ugodno (okolica Vodice), tel.: 041/767 595.

Zdrave in močne družine na 7 AŽ-satih, mlado satje, lanske matice (okolica Kranja ali Kozine), tel.: 041/386 697.

Močne in zdrave čebelje družine na 5, 7 in 10 AŽ-satih, s panji ali brez (Primorska), tel.: 051/470 907.

Močne in zdrave čebelje družine na 6 AŽ-satih in 10 LR-satih, lanske matice, mlado satje (okolica Ljubljane), tel.: 070/781 334.

Gospodarske in rezervne družine na 2/3 LR-satih in ometence z lanskimi maticami ter svež, zamrznjen, cvetni prah, tel.: 041/410 152.

Močne čebelje družine z lanskimi maticami (okolica Maribora), tel.: 030/925 915.

Paketne čebele – ometence z 1,2 kg čebel, po 10. maju, tel. 031/617 394.

AŽ-satnike ter akacijev, kostanjev, gozdni in hojev med, tel.: 041/575 477.

AŽ-satnike iz kostanjevega lesa in nekaj osmukalnikov (okolica Velenja), tel.: 031/776 075.

AŽ-panje 10S in satnike, tel.: 051/344 104.

Nove AŽ-panje, ugodno, zaradi zmanjšanja dejavnosti, tel.: 041/656 125.

Nove AŽ-panje 10S iz smrekovega lesa ter 7-satne kranjiče s testno mrežo in z lipovimi AŽ-satniki, tel.: 040/838 754.

Nove AŽ 7- in 10-satarje, tudi 3-etažni, 20 naseljenih, ter sublimator in ometalnik, tel.: 031/501 801 (po 19. uri).

Rabljene AŽ-panje 7 in 10S ter 3-etažne (Žiri), tel.: 041/657 490, 04/510 62 50 (zvečer).

Čebeljak zabojnik Avto Radgona, primeren za apiterapijo, z elektriko in vodo, parcela od sklada kmetijskih zemljišč (Ruše, Fala), tel.: 041/366 005.

Zabojnik z 8 panji in 6 družinami, rabljen 3 leta, zelo ugodno, zaradi zmanjšanja dejavnosti, tel.: 041/656 125.

Dve točili, novo dvosatno in rabljeno trisatno, tel.: 040/578 820.

Prevozno enoto, zabojnik (TPV) z osmimi naseljenimi AŽ-panji in desetimi družinami, s panji ali brez (okolica Domžal), tel.: 040/209 004.

Prevozni čebeljak z naletno zavoro, nadgradnja s termo ploščami za 8 + 1 AŽ-panjev (Kozjansko), tel.: 040/575 924.

Avtomobilsko prikolico z naseljenimi 42 AŽ-panji 10S, ogled po predhodnem dogovoru, tel.: 041/612 769.

Tovornjak za prevoz čebel, Mercedes 12-13 za 44 3-etažnih panjev, brez čebel (Mokronog), tel.: 041/620 542.

Tovorno vozilo za prevoz čebel TAM 130 B11, registrirano do junija 2020, in nekaj čebeljih družin, tel.: 041/586 508.

Nov čebeljak z naseljenimi, novimi 15 AŽ-panji 10S, tel.: 031/446 349.

Naseljene AŽ-panje 10S (okolica Mozirja), tel.: 031/867 018.

20 naseljenih AŽ-panjev, novih in sončni talilnik (okrogel), tel.: 031/435 469.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, cena po dogovoru (Koprivnik pri Kočevju), tel.: 031/364 636.

Čebelje družine na 5 in 7 AŽ-satih (Šentjernej), tel.: 070/877 080.

KUPIM

Sterilizator za vosek, tel.: 041/548 856.

Knjigo Od čebele do medu (1998), strokovni urednik Janez Poklukar, tel.: 031/813 823.

NAJMEM

Nekaj LR-naklad, 17 cm, za začetrnika (Ribnica), tel.: 041/263 547.

ČEBELARSKA ZVEZA VUKOVARSKO-SREMSKE ŽUPANIJE
IN ČEBELARSKA ZVEZA HRVAŠKE
organizirajo

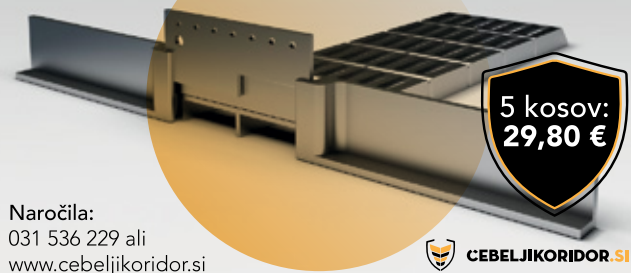
17. ČEBELARSKÉ DNEVE

MEDNARODNI ČEBELARSKI SEJEM OPREME IN ČEBELJIH
PRIDELKOV TER STROKOVNO-IZOBRAŽEVALNO SREČANJE

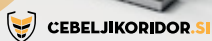
13. in 14. 3. 2020 v Vinkovcih

Dvorana Barun Trenk, Genscherova 22D

ČEBELJI KORIDOR ZA PREPREČEVANJE ČEBELJEGA ROPA

Naročila:
031 536 229 ali
www.cebeljikoridor.si

Knjižica Moja čebelarška praksa

Knjižica Boštjana Noča *Moja čebelarška praksa* bo zaradi velikega zanimanja ponatisnjena in dopolnjena s poglavjem »Oskrba in priprava čebel spomladi do prve paše«. Obseg dopolnjene knjižice znaša 60 strani. Knjižice bodo na voljo po 12. marcu 2020.

Naročila sporočite na zdenka.noc@gmail.com ali 040/431 930 do 10. marca (cena 9,99 EUR).

KUNSTELJ

Miha Kunstelj s. p., inž. Jože Kunstelj s. p.
Zavrta 41, 1234 Mengeš
Tel.: 031/352 797, 01/723 70 27, 031/893 276
E-pošta: jm-kunstelj@amis.net
www.jm-kunstelj.com

Čebelarški jopiči, kombinezoni, klobuki, kape, rokavice, pajčolani ...
Čebelarška točila (3-, 4- in 5-satna, plastika in inox)
in posode za med (50, 70 in 100 l), rezervni deli za točila,
motorji (80 in 110 W), ročni pogoni, plastični ventili ...
NOVO: kape s svetilko in povečevalom

ČEBELJE MATICE

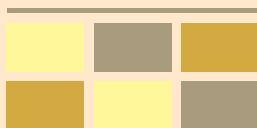
zreli matičniki, paketni roji,
čebelje družine na LR satju

gsm 051 325 369; 041 936 306
cebelarstvo.medokost@gmail.com
www.apis-mellifera-carnica.eu

Vzrejališče čebeljih matic Kozjansko
Medokošt & Medovita
Matija Koštomaj & Ivana Kovačević
Lažiše 52, SI - 3225 Planina pri Sevnici

Čebelarški center Gorenjske v Lescah, Rožna dolina 50a, vam omogoča:

- izdelavo satnic iz vašega voska,
- odkup voska,
- nakup AŽ- in LR-satnic.

Vse informacije dobite na: www.cricg.si ali 031/628 499

ČEBELARSTVO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA

tel.: 01/755 12 82, faks: 01/755 73 52
apis.med93@gmail.com, www.apis-med.si

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00-12.00
14.00-16.00
ob sobotah 9.00-12.00
V soboto 14. 3. 2020
zaprto zaradi udeležbe
na ApiSloveniji

10-SATNI AŽ-PANJ

NAKLADNI AŽ-PANJ
KAKOVOSTNI
AŽ-SATNIKI
CENA 0,90 EUR
LASTNA
PROIZVODNJA
ZBITI, LEPLJENI, VRTANI

PREDELAVA
VOSKA V
SATNICE
SAMO 1,45 EUR/KG

PITALNIK SL
ZA AŽ-PANJE

PRAŠILČEK
AŽ 3-, 5-, 7- IN 9-SATNI

TRIETAŽNI
AŽ-PANJ

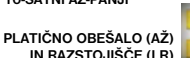
DVOJNO CEDILO
ZA MED
GRELEC ZA MED - OKROGLI
106 CM ALI 86 CM

KAKOVOSTNA
RSF-TOČILA
IN POSODA

IZOLACIJSKE PENE
ZA 7-, 9-, 10-
IN TRIETAŽNI
10-SATNI PANJ

PLATIČNO OBEŠALO (AŽ)
IN RAZSTOJŠČE (LR)

ČEBELJE POGAČE LASTNA
PROIZVODNJA CENA 1,28 EUR/KG
NAD 100 KG CENA 1,23 EUR/KG

■ Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov). ■ Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 1,45 EUR/kg.
■ Za izdelavo satnic uporabljamo samo steriliziran vosk (30 min nad 125 °C), ki ga predhodno mehansko očistimo nečistoč (do 90 %) s posebnim postopkom posedanja (nečistoče so večinoma težje od čebeljega voska), s čimer vam zagotavljamo čistejši in kakovostnejši vosk.

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.

Trgovina in proizvodnja: Vrhnika, Opekarska 16

GJ PANJ

- za prehod iz AŽ v NAKLADNO čebelarjenje ("prednosti enakega satnika"),
- primeren za ZACETNIKE (kompatibilen z LR in DB nakladami, enostavno rokovanje, hranjenje in zdravljenje čebel),
- KVALITETNA IZDELAVA (rogljični spoji, kvaliteten smrekov les),
- MOŽNOST DOSTAVE.

040 464 873

www.mojcebelnjak.si

Mizarstvo *Strgar* d.o.o., Priljučeva ulica 10 a, 1291 Škofljača

Panje izdelujemo po načrtih in s sodelovanjem z univ. dipl. inž. Ivanom Jurkovičem.

AMES Čebelarska tehnica TCM-13

25 LET

- merjenje teže panja, temperature in r. vlage
- primerno za vse standardne tipe panjev
- obveščanje preko SMS-ov ali spleta
- prikazovalnik meritev
- 3 leta garancije
- višina 46 mm
- robustna in vzdržljiva INOX konstrukcija
- SMS-alarm ob vandalizmu (*opcija)

Kontaktirajte nas!

AMES AMES d.o.o. T:+386 1 365 70 88
Na Lazih 30 F:+386 1 365 71 02
SI-1351 Brezovica E: info@ames.si

www.ecebelar.si

DOLINŠEK MARJAN S.P., IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME, MD OPREMA

Sončni topilnik

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313 po 15 uri
e-mail:dolinsek.marjan@gmail.com

Osmukalnik

Ometalnik

DOPOLNILNA KRMNA MEŠANICA ZA PREHRANO ČEBEL NAREJENO V SLOVENIJI

SLADKORNE POGAČE ZA ČEBELE

VITA-MED®
Čebelarstvo Posl
Čača vas 46e
3241 Podplat
041 574 236 / 031 419 111

TRADICIONALNA IZDELAVA VSEH VRST AŽ PANJEV NAJBOLJŠI SLOVENSKI SMREKOV/LES ROGLJIČENI (CINKANI) SPOJI

**MIZARSTVO
KRŽE**
1938

www.krze.si

**PRI ENKRATNEM NAKUPU
DESETIH PANJEV
VAM PODARIMO
PRAŠILČEK**

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
041 420 200
01/755-13-17

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor
Tel/Fax: 02 / 331 80 10
Delovni čas:
od ponedeljka do petka od 8.30 do 17. ure
sobota: od 8. do 13. ure.
GSM: 051/348-426
e-mail: jana.pp@amis.net
www.cebelarski-center.si

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

- Satniki AŽ-lipovi, rogljičeni
- Panji AŽ, LR
- Čebelarska oprema in drobni pribor
- Čebelje pogače

- Točila in posode za med
- Satne osnove AŽ, LR, Kirar

- Steklena in kartonska embalaža za med, propolis, medene pijače in ostale čebelje pridelke
- Darilni program

Naročeno blago vam lahko pošljemo s paketno pošto, pri večji količini pa po želji uostavimo na dom!

Zapustili so nas

JOŽE MOŽE
1930–2019

Januarja nas je v 89. letu starosti zapustil dolgoletni čebelar in član ČD Novo mesto Jože Može. S čebelami se je začel ukvarjati pri 15 letih, bil je dolgoletni pogodbeni čebelar Medexa kot pridelovalec matičnega mlečka, medu in cvetnega prahu. Za svoje delovanje v društvu je prejel odličje A. J. III. stopnje. Svoje izkušnje v čebelarstvu je delil tudi z drugimi čebelarji. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

ČD Novo mesto

BORIS MARC
1946–2019

Jeseni, ko smo že poskrbeli za hrano in pozno poletno zdravljenje čebel, nas je presunila vest, da nas je nepričakovano zapustil naš član Boris. Bil je zelo dejaven na vseh področjih. V društvo se je včlanil leta 1989 in od takrat bil vseskozi dejaven, dolgoletni član upravnega odbora, pripravljen sodelovati z našim veterinarjem pri ugotavljanju odpada in prisotnosti varoje pri čebelah. Veliko zaslug je imel tudi pri postavitvi šolskega

čebelnjaka. Pripravljen je bil pomagati povsod, kjer smo ga potrebovali. Na ocenjevanju medu je dobil veliko priznanj in pokalov za kakovost. Kot dejaven član je prejel za zasluge društvena priznanja in odličja Antona Janše. Čebelarstvo društvo se ga bo spominjalo kot dobrega prijatelja in sodelavca.

ČD Nova Gorica

CILKA MACUH
1951–2019

Nepričakovano nas je tiho in mirno zapustila cenjena čebelarska kolegica

in prijateljica Cilka Macuh. Kot pridružena članica ČD Kokarje je dolga leta podpirala čebelarstvo dejavnost, tako v domačem čebelarstvu kot društvu. Udeleževala se je akcij ČZS in ČD Kokarje. Vedno je priskočila na pomoč pri kulinarčni podpori raznim prireditvam. Še posebej jo bomo pogrešali na akcijah pogozdovanja medovitih rastlin, kjer je kot nekdanja delavka Zavoda za gozdove pomagala pri organizaciji in sajenju. S hvaležnostjo se bomo spominjali pozitivne energije in podpore, ki nam jo je izkazovala!

Čebelarji ČD Kokarje

LEOPOLD FRELJH
1945–2020

V januarju 2020 nas je v pričakovanju pomladi zapu-

FTN d.o.o.
Nad izviri 34
2204 Miklavž na Dravskem polju
Delovni čas: od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro

02/62-96-226 www.trgovinica.si

MEĐENA PONUDBA - 15 % NA POKROVČKE IN KOZARCE IZ ZALOGA
Akcijska ponudba velja v času od 1. do 31.3.2020 za gotovinski nakup blaga iz zaloge v količinah kartonskega pakiranja.

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | 8493 Klösch, Avstrija
Telefon & faks: +43 (0) 3475/2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas:
Ponedeljek–petek 8.00–12.00, 13.00–18.00
Sobota 8.00–12.00

Jezik za sporazumevanje: nemščina in slovenščina.
Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
Logar trade, d. o. o., iz Šenčurja in
Jana posredovanje, zastopanje, Maribor.

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom! Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi svojega voska ali starega satja! Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20 kg surovega voska ali 50 kg starih satov.
- Garantiramo razkuževanje s paro.
- Zelo ugodno razmerje med količino in kakovostjo.
- Po želji izdelujemo satnice vseh debelin in velikosti.
- Predelava voska poteka vse leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

stil naš član Leopold. Član ČD Rakek je bil od leta 1970. Dejavno se je vključeval v društvene akcije, debatne večere, usposabljanja čebelarjev ter vedno pomagal kolegom čebelarjem. V letih od 1971 do 1978 je bil član UO ČD Rakek. Bil je prvi predsednik današnje ZČD Cerknica v letih od 1977 do 1981. Leta 1988 je bil v častnem odboru proslave ob 90-letnici ZČDS. Sodeloval je kot predsednik Zadružne zveze Slovenije na 38. redni letni skupščini ZČDS leta 1989. Za svoje delo je prejel odličji A. J. III. stopnje leta 2007 in II. stopnje leta 2017. Pogrešali ga bomo v svojih vrstah.

ČD Rakek

BOGDAN BERGOČ 1950–2019

21. decembra smo se na pokopališču v Bukovici poslovili od dolgoletnega čebelarja Bogdana Bergoča. Čebelariti je začel že v otroških letih, saj je bilo čebelarjenje že v družini. Vsa leta je bil zelo dejaven

član. V letih članstva je bil tudi predsednik ČD Šempeter, kasneje pa se je včlanil tudi v ČD Nova Gorica, kjer je bil član upravnega in nadzornega odbora. Za svoje zasluge v čebelarstvu je prejel tudi razna priznanja. Svoja znanja je rad delil tudi z drugimi čebelarji. Udeleževal se je raznih ocenjevanj medu, za kar je prijel priznanja za kakovost. Bil je velik ljubitelj izdelkov iz čebeljega voska. Čebelarji se ga bomo spominjali kot dobrega čebelarja in prijatelja.

ČD Šempeter
in Nova Gorica

JOŽEF KOVAČ 1929–2019

Zadnji teden decembra 2019 smo se čebelarji v Predosljah poslovili od dolgoletnega člana Jožeta. V naše društvo se je včlanil leta 1959, ko je začel čebelariti. V mladosti je imel več kot 200 čebeljih družin, ki jih je prevajal tudi na Hrvaško. Več kot deset let je bil tajnik Čebelar-

ske družine Britof Predoslje. Leta 1965 je bil izvoljen za predsednika ČD Kranj, ki je bilo sestavljeno iz čebelarskih družin na širšem kranjskem področju. Za zasluge v čebelarstvu je prejel odličji A. J. III. in II. stopnje. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

ČD Britof Predoslje

FRANC LEVER 1942–2019

Decembra smo se poslovili od prijatelja in čebelarja Franca Leverja. Član Čebelarske družine Kokarje in ČZS je postal 1967. Kot dejaven član je leta 1972 postal predsednik disciplinske komisije, ki jo

je vodil 21 let. Zaradi svojih sposobnosti je bil leta 1993 izvoljen za predsednika ČD Kokarje in jo vodil 17 let. Bil je pobudnik združitve zgornjesavinjskih in šaleških čebelarjev v Čebelarsko zvezo Sa-Ša. Za zasluge je prejel številne zahvale in čebelarska priznanja. ČD Kokarje mu je podelila odličje A. J. III. stopnje, za 50-letno čebelarjenje je prejel značko zvestobe, zaradi požrtvovalnega in kakovostnega dela je postal častni član ČD Kokarje, ČZ Sa-Ša pa mu je podelila odličje A. J. II. stopnje. Spomin in spoštovanje do njega in njegovega dela bo ostal za vedno med nami.

ČD Kokarje

Obvestilo: Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Osmrtnice do 80 besed so brezplačne. Uredništvo

Izdelava prevoznih čebelnjakov

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

Čebelam prijazni premazi
za les iz Belinke

www.belinka.com

belinka

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNICE

☎(05) 368 45 80, ☎(05) 368 45 81

GSM 051 614 683

www.kipgo.net; kigob@gmail.com

PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA

☎(01) 729 61 30, e-pošta: cebelarna.lukovica@gmail.com

OBVESTILO:
Zaradi sodelovanja na
čebelarstvih sejnih bosta
trgovini zaprti naslednje dneve:
-Batuje: 05.03. - 06.03.2020
ter 13.3.2020
-Lukovica: 13.3.2020
APISLOVENIJA 2020
Obiščite nas na dnevih
čebelarstva v Celju
14. in 15. marca 2020.

- PANJI
- OPREMA ZA PANJE
- SATNICE
- ZAŠČITNA OPREMA
- OSTALI ČEBELARSKI PRIPOMOČKI
- OPREMA IN PRIPOMOČKI ZA ODKRIVANJE SATOV
- TOČILA
- CEDILA
- OPREMA ZA SEGREVANJE MEDU
- OPREMA ZA POLNJENJE MEDU
- EMBALAŽA

**NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI!**

**PARNI TOPILNIKI
VOŠČIN, SONČNI
TOPILNIKI LESENI IN IZ
NERJAVEČEGA
MATERIALA ZA
1 ALI 2 SATA,
PREŠEZA VOŠČINE**

**ZABOJNIKI ZA
PREVOZ AŽ IN LR
PANJEV PANJEV**

Čebelarjem z
veljavno člansko
izkaznico priznamo 5 %
popusta pri gotovinskem
hakupi nad 100 EUR v
naših prodajalnah.

PANJI IN SATNIKI
LR (STANDARD,
2/3, 1/2) IN DB
TER
DELI PANJEV

**IZDELUJEMO:
PRAŠILČKE: 3S,
4S, 5S, 7S**

-PANJE AŽ: 9S, 10S,
po naročilu 11S, 12S
-PANJE AŽ 3E 9S,
10S, po naročilu 11S
-PANJI AŽ KOZINC
11+3

**NUDIMO
IZDELAVO
SATNIC
IZ VAŠEGA VOSKA**

-MIN. KOLIČINA VOSKA
10 KG

**PRIVOŠČITE
VAŠIM ČEBELAM
NAJBOLJŠE!
INVERTNE POGAČE**

30 % VEČJA STIMULACIJA

SESTAVA:
FRUKTOZA 42 %
DEKSTROZA 51,5 %
MALTOZA 2,5 %
TRIOZA 2 %
SLADKOR 2 %

**VENTILACIJSKI
KOMBINEZON
IN JOPIČ**

-zračen
-narejen je iz treh slojev
tkanine in predstavlja
zato popolno zaščito
pred piki čebel

**ČISTEJŠI
CVETNI PRAH**

OSMUJALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA
AŽ IN LR PANJ

VEČJA KOLIČINA CV.
PRAHU

IZDELUJEMO PANJE
AŽ Z NOTRANJIM
SMUKALNIKOM

URNIK

BATUJE
pon.-pet.:
8.00-11.30 in
12.30-16.00,
sob. ZAPRTO

PE LUKOVICA
pon.-pet.: 9.00-13.00
in 13.30-17.00,
sob. ZAPRTO

 Medikoel

INHALACIJA IZ PANJA

Z inhalacijskimi seti API-AEROSOL I, API-AEROSOL II in API-AEROSOL Plus lahko izvajate aerosolno apiterapijo iz panja. Izbirate lahko med seti z naravnim vlekem in seti s prisilnim vlekem.

Medikoel d.o.o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica, T: 04 537 85 10, M: 041 618 775, info@medikoel.com, www.medikoel.com, www.s-mediko.com

POLNJENJE MEDU V VREČKE

Za vas napolnimo med v priročno pakiranje, v 8 gramske vrečke. Naj bo vaš med, v praktični embalaži, prisoten povsod, tako v gostinskih lokalih, kot v vsakem pohodniškem nahrbtniku.

PROPO STEAM - UPARJALNIK PROPOLISA

Apiterapevtski aparat Propo Steam nam s segrevanjem naravnega propolisa omogoča izvajanje inhalacijske terapije. S priloženim priborom uporabnik sam ali s pomočjo apiterapevta izvaja inhalacije, ki koristijo pri težavah dihalnega sistema. Propo Steam pa je primeren tudi za čiščenje ledbečnih delcev, mikrobov in organskih topil iz zraka. Prostor prijetno odlišavi z vonjem propolisa.

**IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME
TRGOVINA - ČEBELARSTVO**

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

GSM: 031 351 964

E-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

Delovni čas: od pon. do čet:

9.00-12.00 in 15.00-17.00,

pet.: 9.00-15.00

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE,
PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

VSE ZA OBNOVO PANJEV

VSE ZA IZDELAVO PANJEV IZ
NERJAVEČEGA MATERIALA!!

SATNICE

NOVO!!!!

VSE ZA IZDELAVO PANJEV IZ
NERJAVEČEGA MATERIALA!!

OJAČANA RAZSTOJIŠČA,
RAZSTOJIŠČA 11 + 3,
JAHAČI ZA SATNIKE

Vabljeni na naš razstavno
prodajni prostor na
ApiSloveniji v Celju
14. in 15. marca 2020.

**13. in 16. marca bo trgovina v
Gabrju zaprta.**

Obveščamo vas, da na sejmu ne bo
možna menjava voska za satnice.
Hvala za razumevanje!

IZDELAVA IN PRODAJA
VSEH VRST SATNIC.
PO DOGOVORU MOŽNA IZDELAVA
SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA.

MOŽNA JE
IZDELAVA SATNIC IZ
LASTNEGA VOSKA
OD 20 KG DALJE.
OGLEDJTE SI IZDELAVO
SATNIC NA
NAŠI SPLETNI STRANI.

43.

Api SLOVENIJA

VABLJENI NA APISLOVENIJO 2020

14. IN 15. MAREC 2020, CELJSKI SEJEM

V mesecu marcu že 43. za vas pripravljamo mednarodno prodajno razstavo čebelarke opreme in pripomočkov ter številna strokovna predavanja.

V SOBOTO, 14. MARCA 2020, PRISLUHnite NASLEDNjim PREDAVANJEM:

9.³⁰ - 10.⁰⁰ Predstavitev Pravidnika o hudi gnilobi in Pravidnika o varozi – mag. Breda Hrovatin (UVHWR)

10.⁰⁰ - 10.⁴⁵ Uradno odprtje čebelarkega posveta

10.⁴⁵ - 12.⁰⁰ Problematika zdravstvenega varstva čebel po svetu in izzivi pri njenem reševanju

Osrednja predavateljica: dr. Fani Hatjina

Dr. Fani Hatjina je raziskovalka na Inštitutu za kmetijstvo in vodja inštituta za zootehniko in čebelarstvo v Grčiji, od letos naprej pa tudi predsednica znanstvene komisije o zdravstvenem varstvu čebel pri Apimondiji. Prevod: Lucija Žvokelj, dr. vet. med.

12.⁰⁰ - 13.⁰⁰ Predstavitev tehnoloških smernic dobre čebelarke prakse na podlagi izkušenj slovenskih čebelarjev in veterinarjev Vlado Auguštin, Robert Bali dr. vet. med., Brane Borštnik, Alenka Jurić, dr. vet. med., Andrej Jus, dr. Stanislav Kapun, mag. Vida Lešnik dr. vet. med., Matjaž Levičar, Jakob Madjar, dr. Metka Pislak Ocepek, dr. vet. med., Boris Seražin, Marija Sivec in Suzana Skerbiš, dr. vet. med.

V NEDELJO, 15. MARCA, PRISLUHnite NASLEDNjim PREDAVANJEM:

9.⁴⁵ - 10.⁰⁰ Razglasitev zmagovalcev mednarodnega natečaja čebelarke fotografije 2020

10.⁰⁰ - 10.²⁰ Novi pristopi k prodaji medu – Boštjan Kovač, Tadej Glavan (Kokos Agency d.o.o.)

10.²⁰ - 10.⁴⁵ Kristalizacija medu v satju – Aleš Bozovičar (vodja ONS, ČZS)

10.⁴⁵ - 11.¹⁵ Kako ohranjati moč družin čez leto, ko ni paše – Štefan Šemen (čebelar, podjetnik)

11.¹⁵ - 12.³⁰ Moj način ekološkega čebelarjenja

Osrednji predavatelj: dr. Stefan Mandl

Dr. Stefan Mandl je eden izmed največjih ekoloških čebelarjev v Evropi, prihaja iz Avstrije, na področju ekološkega čebelarjenja ima več kot 20 let izkušenj, na skupnem čebelarstvu, ki ga imata s kolegom, pa upravljata z več kot 10.000 čebeljimi družinami na več kot 600 lokacijah, zaposlujeta tudi več delavcev (čebelarjev) in sezonskih čebelarke pomočnikov. Prevod: Vladimir Fajdiga

12.³⁰ - 12.⁵⁰ Skrb za čistost kranjske sivke – Franc Podrižnik (čebelar, terenski svetovalec)

12.⁵⁰ - 13.¹⁰ Pridobivanje medu in cvetnega prahu v satju – Simon Golob (svetovalec ČZS)

13.¹⁰ - 13.³⁰ Zaščita čebelnjakov pred medvedi – Tomaž Berce (Zavod za gozdove RS)

13.³⁰ - 13.⁵⁰ Kaj vse lahko ponudi čebelarstvo – Marko Cesar (čebelar, podjetnik)

Čebelarke zveza Slovenije v sodelovanju z Zvezo kmetič Slovenije pripravlja poseben dogodek. Članice Zveze kmetič Slovenije bodo spekle **POTICE VELIKANKO** in s tem postavile **SVETOVNI REKORD** v velikosti naše POTICE.

Častna pokroviteljica »POTICE VELIKANKE« je ministrica dr. Aleksandra Pivec, ki bo 14. marca ob 11.00 uri odrezala prvi kos potice.

**OBIŠČITE NAS V
DVORANI C**

ZA VAS PRIPRAVLJAMO ŠE:

- PRODAJNA RAZSTAVA (DVORANA D IN E) • MEDENA ULICA • TEHNOLOŠKE REŠITVE V ČEBELARSTVU
- RAZSTAVA ČEBELARSKIH FOTOGRAFIJ • PIJMO KAVO IN ČAJ Z MEDOM • NAREDITE "KORAK ZASE IN KORAK ZA SLADKORČKE"

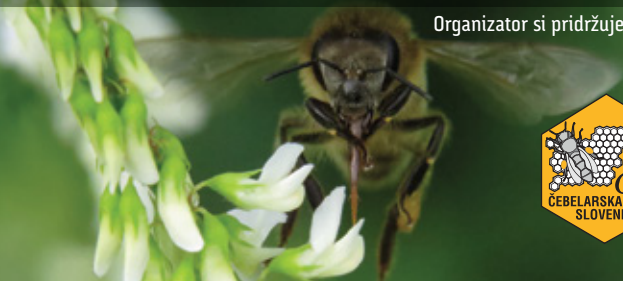
Organizator si pridružuje pravico do spremembe programa.

VSTOPNICE:

Odrasli: 8 € dvodnevna vstopnica: 14 €

Odpiralni čas: SOBOTA 9.00-19.00
NEDELJA 9.00-15.00

Ne zamudite največjega čebelarkega dogodka v Sloveniji!

Celjski sejem